صوبائی اسمبلی شمال مغربی سرحدی صوبہ

اسمبلی کا اجلاس، اسمبلی چیمبر پشاور میں بروز جمعة المبارک مورخہ 16 اپریل 2004ء بمطابق 25 صفر 1425 ہجری صبح دس بجکر پانچ منٹ پر منعقد ہوا۔

جناب سپیکر، بخت جہان خان مسند صدارت پر متمکن ہوئے۔

تلاوت کلام پاک اور اس کا ترجمہ

اَعُوذُ بِٱللَّهِ مِنَ ٱلشَّيۡطَـٰنِ ٱلرَّجِيمِ۔ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ۔

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُوْرِ مِنْۢ بَعْدِ الذِّكْرِ اَنَّ الْاَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصّٰلِحُوْنَ ۝ اِنَّ فِيْ هٰذَا لَبَلٰغًا لِّقَوْمٍ عٰبِدِيْنَ ۝ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا رَحْمَةً لِّلْعٰلَمِيْنَ ۝ قُلْ اِنَّمَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَآ اِلٰـهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ فَهَلْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ۔

(ترجمہ): اور ہم (تورات) کے بعد زبور میں لکھ دیا تھا۔ کہ میرے نیکو کار بندے ملک کے وارث ہوں گے۔ عبادت کرنے والے لوگوں کے لئے اس میں (خدا کے حکموں کی) تبلیغ ہے۔ اے محمد ﷺ ہم نے تم کو تمام جہانوں کے لئے رحمت بنا کر بھیجا ہے۔ کہہ دو کہ مجھ پر خدا کی طرف سے یہ وحی آئی ہے کہ تم سب کا معبود خدائے واحد ہے۔ تو تم کو چاہیئے کہ فرمانبردار ہو جاؤ۔ وآخِرُالدَعْوَانا أَنِ ٱلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ۔

جناب سپیکر: بسم اللہ الرحمٰن الرحیم۔

جناب بشیر احمد بلور: جناب سپیکر صاحب! پوائنٹ آف آرڈر۔

جناب سپیکر: جی، جناب بشیر احمد بلور۔

جناب بشیر احمد بلور: ډیره مهربانی، سپیکر صاحب۔ نن به تاسو اخبارونو کښې لوستلی وی چې پیښور باندې درې راکټونه بیا فائر شوی دی۔ سپیکر صاحب! نن نه شل ورځې مخکښې په دې هاؤس کښې مونږه شور کړے وو چې په دې پیښور ښار باندې په ژوند کښې کله هم راکټونه نه دی فائر شوی، پهلا ځل په 23 مارچ باندې څلور راکټونه فائر شو، چرته فائر شو جی؟ په قلعه بالاحصار، چرته چې د فرنټیئر کور هیډ آفس دے۔ بل چې کوم راکټ دے هغه د کور کمانډر د کور سره بهر پریوتې وو او دریم چې دے هغه په ډبګری کښې په Populated area باندے پریوتې وو۔ د هغې په باره کښې مونږ دلته شور اوکړو نو دصوبائی حکومت دا مؤقف وو چې دا د قبائل نه فائر شوی دی۔ د ګورنر سیکرټریټ نه دا خبره اووته چې نه دا د بندوبستی علاقې نه فائرشوی دی نو په خپلو کښې د تضاد په وجه باندې، بیا صوبائی حکومت اومنله چې او دا د قبائل نه نه دی فائر شوی، دا د پشتخره نه فائر شوی دی۔ په هغې باندې چې که تاسو صحیح ایکشن اخستې وې چې په هغې باندې حکومت زیات زور ورکړے دے۔ په هغې باندې که حکومت Law and order situation ټهیک کړے وې نو نن به دا حالت نه وو، او نن چرته فائر کیږی؟ سی آئی ډی، سی آئی ډی، سپیشل برانچ او آئی ایس آئی اووایم۔ دا د دې د پاره وی چې دوئی خفیه حالات معلوم کړی او حکومت ته او لاء اینډ آرډر انفورسنګ ایجنسو ته دا اووائی چې دا داسې حالات دی او دا تاسو ټهیک کړئی، البته د سی۔آئی۔ډی دفتر باندې راکټ غورزیږی او پولیس والا زخمیان کیږی۔ سپیکر صاحب!په دیکښې، نن به تاسو اخبار لوستې وی، زمونږ دلته د پولیس مشر چې کوم دے، هغه دا وائی چې زما سره نفری کمه ده۔ نو دا څه جواز خو نه دے کنه جی۔ سپیکر صاحب! نفری کمه ده نو خلق د مره کیږی؟ سی۔آئی۔ډی په دفترونو باندې او وزیر اعلیٰ هاوس باندې، سبا وزیر اعلیٰ هاوس دے، سبا ګورنر هاوس دے، نو په دوئی باندې به

هم را کتهونه فائر کیږی؟ سبا په اسمبلئ باندې هم فائر کیدې شی او بیا، ستاسو خیال دے سپیکر صاحب، چې هغه د شپې فائر شوی وو نو دوئی وئیل چې شپه ده او مونږ ته پته اونه لګیده، دا خو سحر د ورځې دولس نیمې بجې رڼړا ورځ کښې او په صدر غونډې ځائې کښې چرتهExchange چې دے، چرته چې د دنیا ټرینیګ روان وی، هلته فائر کیږی او زمونږ حکومت او زمونږ ایجنسیانې چې دی، هغه خاموش ناستې وی، سپیکر صاحب! زمونږ دا صوبه چې ده Already غربت نه داسې ده چې خلق بې روزګاره دی،او لږ ډیر Investment چې کم شوے دے، هغه به هم خلق لرې کړی او بهر نه د Investment راتللو به بیا خبره هم نه وی چې زمونږ وزیر اعلیٰ صاحب هره ورځ میټنګ کوی کله جاپان سره، کله چین سره، کله د بل سره،او هغوئی ته دا وائی چې زمونږ لاءاینډآرډر داسې بنه دے، دلته کښې Investment اوکړئی نو که داسې حالات وی نو کوم Investment چې دے نو هغه به نه وی نو بیا بې روزګاری به هم زیاتیږی او غربت به هم زیاتیږی۔ زما دا خواست دے حکومت ته چې د خدائے د پاره لږ د غیر خبرو نه لږ په دې لاء اینډ آرډر Situationباندې غور اوکړئی او دا کوم راکتهونه چې وریږی، دې باندې د سختې طریقې سره عملدرآمد اوشی۔

جناب انور کمال: جناب سپیکر! که اجازت وی جی؟

جناب سپیکر: انورکمال خان

(تالیاں)

جناب انور کمال: زه جناب سپیکر! ،خپل دې هاوس دے ټولو رونړو او خوئیندو-----

جناب پیر محمد خان: جناب سپیکر صاحب! انور کمال خان د محاذ نه واپس ژوندې راغلې دې، مبارکئی ورته ورکوم۔

(تالیاں)

جناب سپیکر: جی۔

جناب انور کمال: داستا سو د خوئیندو او رونړو دعاګانې دې۔ ماخو اول هم په دې هاوس کښې دا وینا کړې وه، په دې باندې مونږه فخر نه کوؤ خو دا په حیثیت د

یو مسلمان، په حیثیت د یو پښتون زه دا خپل فرض ګڼړم چې د خپل وطن خوئیندو میندو تحفظ،چې د حکومت ذمه داری ده او مونږه دلته برملا په دې اسمبلئ کښې وینا کړې وه چې نن دا زمونږ بدبختی او۔اودا زمونږ بدقسمتی ده۔چې هغه تحفظ،هغه ذمه داری چې کوم د حکومت کار دې، نن مونږ غوندې خلقو په خپل لاس کښې اخستې ده او دا نن شلمه ورځ ده چې په دې علاقه کښې مونږه پراته یو، او په دې باندې مونږه فخرنه کوؤ او دا وایو چې دا د پښتو د غیرت سوال دې چې چرته زمونږ دا سرتورې چې د کومې علاقې سره او دکوم طرف سره تعلق لری او دا د یو عزم لاندې مونږه لګیایو او دا واقعه چې کوم شوې ده په دې واقعې باندې هم مونږ ته دا افسوس نه راځی ځکه چې زمونږه غوندې خلق چې په داسې کارونو کښې که سر بیلی نو ان شاء اللّٰه دا پرواه مونږ ته په دې خبرو باندې نشته۔ (تالیاں) جناب سپیکر صاحب، څنګه چې بشیر خان دا خبره اوکړله، دا فخر زمونږ دې صوبې ته حاصل وو تر ننه پورې چې په دې صوبه کښې نسبتاً د نورو علاقو امن و امان وو۔ د پښتنو علاقه ده خو زما خیال دے چې دا فخر مونږ ته نن خله په خله او ور په ور باندې راغې او دا اوس د وخت حاکمان د پخپله دې خبرې ته سوچ اوکړی چې که چرته مونږ په دې خوش فهمی کښې مبتلا یو چې په دې صوبه کښې امن دے باوجود د دې چې په دې صوبه کښې د نورو صوبو نه زیات سور هور لګیا دے او چې مونږه اوس هم خپلې سترګې وړباندې پټې کړو نو چې کوم ځائې کښې زمونږ په جنوبی اضلاع کښې دا سور هور لګیدلې دے او د وزیرستان نه واخلئ تر لکی غوندې علاقې پورې دا ټوله علاقه په سور هور باندې لګیاده او هر طرف ته دا قومونه یو بل سره نښتی پراته او دلته د مرکز او صوبوں په مینځ کښې اختلافات او دلته دا خلق عوام دا پاځی او هغه د خپل بدلونه او د خپل جان او مال د تحفظ د پاره پخپله مورچو کښې ګرځی نو بل طرف ته صاحب دا د تشویش خبره ده لکه چې څه رنګ بشیر خان دا خبره اوکړه چې دا اوله واقعه نه دا بلکه دا دویمه او دریمه واقعه ده چې د پیښور غوندې ښار چې دا د دې صوبه سرحد زړه دې، دا زمونږه کیپټل دې او دلته که دا سلسله شروع شوه او دا شروع شوې ده او بیا زمونږ ایجنسیانې چې هغه ستا او زما د تحفظ ذمه داران دی، نن د هغه

ایجنسیانو خلاف یو ټوپک نه دے چې سړي دا اووائی چې ده د ټرائبل ایریا نه د اوړو او دلته ئے هغه ټوپک ئے د چا خلاف استعمال کړو۔ جناب والا ، راکټ یا میزائل که تاسو د دې پیښور نه دې څلور یا دې شپږو اطرافو ته بهر اوځئی نو هر طرف نه ناکه بندیانې دی،هر طرف ته قدم په قدم باندې پولیس Blockade کړې دې۔ د دې Blockade او د دې پولیس او د دې ناکه بندیانو کوم فائده اوشوه چې باوجود د دې ناکه بندیانو تاسو یو حیات آباد ته روان شئی نو په لاره کښې به تا سو ته پولیس ولاړ وی هغه به ناکه بندی کوی،تاسو کوهاټ طرف ته روان شئ، تاسو اسلام آباد طرف ته روان شئ، تاسو هر طرف ته روان شئی، دورځې هم ناکه بندیانې دی، د شپې هم ناکه بندیانې دی او د هغې باوجود هم بیا دومره خطرناک ہتهیار لکه راکټ، میزائل او هغه راځی؟ هغه به تر اوسه پورې،د شپې چې چا فائر کول نو تاوان به ترې جوړیدو اوس په رڼړا ورځ باندې دا کار کیږی۔ جناب سپیکر! مونږه دوئی ته دا خواست کوؤ چې مهربانی د اوکړی لږ دا خپله سیکورټی، خپله ذمه واری د کم از کم محسوسه کړی دا "سب اچھا" رپورټ چې کوم دے او دا خپل ځان په دې خوش فهمی کښې مبتلا کول چې په دې صوبه کښې امن دے ، زما خیال دا دے چې دا خپل ځان ته هم دهوکه ورکول دی او خپلو عوامو ته هم دهوکه ورکول دی۔حقیقت نه چشم پوشی کول زما خیال دا دے چې په هغې باندې به د هر یو سړی اعتراض وی پکار دا ده چې Ground reality مونږه Accept کړو او حکومت د دا ذمه واری واخلئ او د خلقو د جان او د مال د تحفظ ذمه واری د واخلی۔

جناب سپیکر: ملک ظفر اعظم صاحب۔

جناب ظفر اعظم (وزیر قانون، پارلیمانی امور): جناب سپیکر صاحب! معزز رکن اسمبلی جناب بشیر بلور صاحب اور انور کمال صاحب نے جس مسئلے کی طرف توجہ دلائی ہے تو وہ واقعی بہت حساس، قابل سوچ اور قابل فکر بات ہے۔ اصل مسئلہ یہ ہے جی کہ ہمارے سی آئی ڈی کے تھانے کے سامنے جو قافلہ روڈ ہے، وہاں ہتھ ریڑی میں تین میزائل نصب کئے گئے تھے اور وہ میزائل ریموٹ کنٹرول سے چلائے گئے، جن میں سے ایک تو نشانے پر اور دو گھڑی قمر دین کے کھیتوں میں گرے اور کوئی جانی نقصان نہیں ہوا جبکہ اس سی آئی ڈی والے سے دو پولیس والے زخمی ہوئے ہیں۔ اطلاع ملتے ہی وزیر اعلیٰ صاحب نے اپنی ساری

مصروفیات معطل کر کے صوبہ سرحد کے چیف سیکرٹری اور آئی جی، پولیس، انتظامیہ کے ہیڈز، سب کو بلا کر ایک میٹنگ کی جو رات گئے تک جاری تھی اور ہم نے بھی تقریباً آپکے علم میں ہو گا کہ ایک پارلیمانی پارٹی کی میٹنگ ایم۔پی۔ایز ہاسٹل میں بلا کر اس سنگین مسئلے پر غور کیا۔ جناب سپیکر صاحب! اس میں کوئی شک نہیں ہے ذمہ داری میں سمجھتا ہوں کہ یہ اس سارے ہاؤس کی ذمہ داری ہے کہ ہم اپنے اس صوبے اور اس صوبے کے عوام کو تحفظ فراہم کریں۔ جناب والا! ایک طرف آپ دیکھ رہے ہیں کہ وانا میں آپریشن ہوا اور آج بھی وانا میں حالات اسی طرح ڈسٹرب ہیں اور بے اطمینانی پھیلی ہوئی ہے۔ جس طرح ہمارے انور کمال صاحب نے فرمایا، تقریباً بیس، پچیس دن ہمارے جنوبی اضلاع میں یہی کھیل، مروت قوم اور حکومت مل کر ایک ارسلا گروپ کے ساتھ نبرد آزما تھی۔ اسی طرح ہماری ملاکنڈ پر پوری توجہ ہے جہاں پر ہم آپریشن کرنے کا ارادہ رکھتے ہیں۔ تو ان سارے حالات کو مد نظر رکھتے ہوئے، جو حالات یہاں صوبہ سرحد کے دارالخلافہ میں ہوئے ہیں، اس کے متعلق یہی فیصلہ ہوا ہے کہ ہم ان شاءاللہ تعالیٰ ان کے خلاف سخت کارروائی کریں گے۔ اور بعض ایسی باتیں جو یہاں پر میں مناسب نہیں سمجھتا ہوں، ہمارے چیف منسٹر کی بھی یہ رائے ہے کہ ہم کسی ٹائم اپنی ساری پارلیمانی پارٹیز کے لیڈرز اور حکومتی ارکان مل کر اس بات کے لئے مکمل ایک لائحہ عمل طے کریں گے۔

جناب سپیکر: جن معزز اراکین کی طرف سے۔

جناب بشیر احمد بلور: سپیکر صاحب! زما یو خواست دے۔

جناب سپیکر: بشیر بلور صاحب۔

جناب بشیر احمد بلور: که ما ته اجازت را کوئی۔ نو ذه به یو دوه خبرې او کړم۔ څنګه چې ستا سو خوښه وی۔

جناب سپیکر: منسټر صاحب خو او وئیل چې زه مطلب دا دے چې هغه کوؤ۔۔۔۔

جناب بشیر احمد بلور: زه دومره عرض کوم جی چې۔۔۔۔

جناب پیر محمد خان: معافی غواړم سپیکر صاحب! خو دا خبره، د دې نه اهم خبره به نور څه کیدې شی چې په ښار باندې میزائل وریږی؟ لږ ټائم ورته ورکړئ جی۔

جناب بشیر احمد بلور: په دیکښې صرف زما دا عرض دے چې تا سو یو دوه هفتې مخکښې به لیدلې وی چې زمونږ د حکومتی پارټو، دې پارټو مختلفې جرګې اوکړې، د قبائل او د قبائلو د پاره دومره په سختئ او دومره آرګنائزیشن چې مونږ به دا اوکړو او مونږبه دا اوکړو،نو ز مونږ دا صوبه چې ده، دا خو د دوئی ذمه واری شوه چې کوم قبائل چې د مرکز Under دی هلته خو دوئی شور کوی او دخپلې صوبې خیال نه ساتی او بیا افسوس په دې کوؤ چې Difference of opinion خو دومره دې چې په یو ځائې کښې خو دوئی جرګه هم نه کوی نو دوئی په خپلو کښې مهربانی اوکړئی، یو خو دپښور د پاره هم، د دې صوبې د پاره هم۔یوه جرګه اوکړئی او Collective او کړئی او بیا زه په دې حیران یم چې کوم خلق دوئی سپورټ کوئی،دا ستا سو خدائے شاید دې،ذه تا سو ته وایم چې دا خبره سیریس واخلئی۔د چا ته خطره ده؟ د قبائلوته؟ دچا ته خطره ده؟ د طالبانو نه؟ د طالبانو او د دوئی دوستی ده۔ د هغې د خاطره دوئی جرګې کوئی۔د قبائلو د پاره دوئی جرګے کوئی۔مونږه هم دا وایو چې کوم غریب خلق دی،کوم قبائل چې هغه غریب دی او کوم پبلک باندې چې ظلم کیږی، د هغې مونږه هم خلاف یو۔خو دا بیا څوک کوی؟اصل خبره دا ده چې دوئی د دا سوچ اوکړی چې دا څوک کوی؟ او بیا چې کوم خلق ئے کوی، دهغوئی خلاف د ایکشن واغستې شی، تاسو لږ زما په خبره ځان، منسټر صاحب ته وایم،چې په دې ځان پوهه کړه چې کوم خلق چې وزغابنتل چرته هغوی خو نه کوی، نو بیا څوک کوی؟ د دې د پاره لږ کوشش اوکړئی۔

وزیر قانون: جناب سپیکر صاحب! بشیر بلور صاحب نے جو کہا ہے تو میں اس کے جواب میں ایک، میں ایک Personal explanation کرتا ہوں۔

جناب سپیکر: میرے خیال میں یہ اگر۔۔۔۔۔

شہزادہ محمد گستاسپ خان(قائد حزب اختلاف): جناب سپیکر! یہ پھر بعد میں دے دیں۔ سر! اس سے ہم کوئی سیاسی فائدہ نہیں اٹھاناچاہتے۔اسکو ہم سیاسی طور پر استعمال نہیں کرناچاہتے اس واقعہ کو، یہ بڑا ایک سنگین واقعہ ہے۔اوراس سے پہلے بھی یہ واقعات ہو چکے ہیں۔جب کبھی بھی کوئی بات ہوتی ہے تو ہم ایک واقعے کو دوسرے کے ساتھ ملا دیتے ہیں، قبائلی علاقہ Different administration ہے،اس میں

Different حالات ہیں۔ وہاں پر ایک آپریشن ہو رہا ہے، معاملات ہو رہے ہیں۔ پشاور میں As such کوئی واقعہ نہیں ہو رہا اور ان کی ذمہ داری ہے۔ جب پڑوس میں اگر ایک بات ہو رہی ہے تو یہ زیادہ Vigilant رہیں یہاں پر تاکہ یہاں پر کوئی نہ آئے اور ایسا واقعہ پہلے ہو بھی چکا ہے تو حکومت جب یہ کہتی ہے کہ ہم مناسب بندوبست کریں گے تو انہوں نے ابھی تک وہ مناسب بندوبست کیا کیوں نہیں ہے؟ انہیں چاہیے کہ اس معاملے کی Seriously لیں اور کوئی ایسا بہانہ نہ تلاش کریں، کوئی ایسا جواز پیش نہ کریں۔ پشاور کی قیادت اور صوبائی حکومت کا جو علاقہ ہے، صوبائی حکومت کا جو دائرہ اختیار ہے، جہاں پر صوبائی حکومت کی Writ چلتی ہے، وہاں صوبائی حکومت کی ذمہ داری ہے اور کسی اور واقعے کا نام لیکر اس معاملے کو سبوتاژ نہیں کر سکتی۔ یہ اپنی ذمہ داری پر کھڑے ہوں اور اس معاملے کو حل کریں اور لوگوں کو تحفظ فراہم کریں۔

<u>جناب سپیکر</u>: اور آپ ساتھ ہونگے جی، ملک ظفر اعظم صاحب۔

<u>وزیر قانون</u>: جناب سپیکر! میں جو کہنے والا تھا وہ تو اپوزیشن لیڈر صاحب بڑے اچھے انداز میں میرے خیال میں، مجھ سے بھی اچھے انداز میں پیش کیا ہے لیکن میں یہ بتانا چاہتا ہوں کہ ایم۔ایم۔اے کے متعلق جو جرگوں کی بات ہوئی تو ہم اب بھی، اس صوبے کی اپنی روایات ہیں، اپنی Traditions، رواجی اقوام یہاں پر آباد ہیں۔ رواجی اقوام میں فیصلے جرگوں پر ہی ہوتے ہیں اور اب بھی میں نے آپکو جو دعوت دی وزیر اعلیٰ کی طرف سے کہ ساری پارلیمانی پارٹیوں کی ایک علیحدگی میں میٹنگ ہو گی، یقیناً میری زیادہ ذمہ داری ہے لیکن یہ بھی ذمہ داری سے مبرا نہیں ہیں۔ اس صوبے میں امن وامان برقرار رکھنا، اس صوبے کی حیال رکھنا، اس صوبے کی عزت رکھنا، اس میں اگر میں ذمہ دار ہوں تو اپوزیشن لیڈر بھی ذمہ داری سے مبرا نہیں ہیں۔ ان شاءاللہ ہم ان کو ساتھ لیکر چلیں گے اور اس صوبے میں اگر ان فائرز اور میزائلوں سے ان کا مقصد موجودہ حکومت کو دہشت گردوں اور قانون شکن پر اپنی گرفت کمزور کرنے کے خیال کیا گیا ہو تو یہ خیال ان کے دل سے نکلنا چاہیئے اور ہم اس میں کسی قسم کی سودے بازی پر تیار نہیں ہیں۔

اراکین کی رخصت

جناب سپیکر: جن معزز اراکین کی طرف سے رخصت کی درخواستیں موصول ہوئی ہیں، بغرض منظوری ایوان کے سامنے میں پیش کرتا ہوں۔ اسمائے گرامی ہیں۔ جناب طاہر بنیامین، ایم۔پی۔اے آج کے لئے، جناب فیصل زمان، ایم۔پی۔اے، آج کے لئے، اور محترمہ شگفتہ ناز صاحبہ، ایم۔پی۔اے، آج کے لئے۔

Is it the desire of the House that leave may be granted?

(The motion was carried)

Mr.Speaker: The 'Ayes' have it. Leave is granted.

مسئلہ استحقاق

Mr. Speaker: Next Item No.5 Mrs. Ghazala Habib,MPA, to please move her Privilege Motion No.99, in the House. Mrs. Ghazala Habib, MPA, please.

الحاجیہ غزالہ حبیب: شکریہ، جناب سپیکر۔ جناب سپیکر! میرے حلقہ پی۔ایف۔57 میں نئی PTC بھرتیوں کی مشتہری ہوئی ہے مگر ای۔ڈی۔او، پرویز خان، ڈی۔او، جاوید خان، ڈی۔ڈی۔او، شفیق خان، ڈی۔او فیمل ڈی۔ڈی۔او فیمل شوکت نے خالی آسامیوں پر باہر سے تبادلے کر کے پر کر دی ہیں۔ اس طرح میں لوگوں کے حقوق کا تحفظ نہیں کر سکی۔ دیگر تبادلے بھی ناجائز کئے گئے ہیں۔ کئی سکول بند ہیں، اسمبلی کی کارروائی روک کر اس پر بحث کی جائے کیونکہ اس سے میرا استحقاق مجروح ہوا ہے اور ان کے خلاف کارروائی کی جائے"۔ تھینک یو۔

جناب سپیکر: جی۔

الحاجیہ غزالہ حبیب: سر! ڈسٹرکٹ مانسہرہ میں، میرے حلقے میں پی۔ٹی۔سی کی نئی آسامیوں کی باقاعدہ ایڈورٹائزمنٹ کی گئی ہے، لوگوں سے درخواستیں لی گئی ہیں، ان سے تحریری انٹرویوز لئے گئے ہیں، تحریری ٹیسٹ لئے گئے ہیں، انٹرویوز لئے گئے ہیں لیکن اسی دوران ان آسامیوں کو باہر سے، کالاڈھاکہ سے تبادلے کر کے پر کیا گیا ہے جس سے نہ صرف لوگوں کے ساتھ زیادتی ہوئی ہے بلکہ ان کے ساتھ بہت بڑا دھوکہ بھی ہوا ہے میں ان کے حقوق کا تحفظ نہ کر سکی، اس لئے میری درخواست ہے کہ ان کے خلاف کارروائی کی جائے اور اسے استحقاق کمیٹی کے حوالے کیا جائے۔ تھینک یو۔

جناب سپیکر: جی شہزادہ گستاسپ صاحب۔

شہزادہ گستاسپ خان(قائد حزب اختلاف): سر! جس طرح ممبر صاحبہ نے آپ کے سامنے یہ مسئلہ اٹھایا ہے تو میں آپ کے ذریعے ایجوکیشن منسٹر صاحب کے نوٹس میں لاؤنگا کہ یہ واقعی ایک علاقے کے ساتھ زیادتی ہے۔جہاں پر Vacant posts create ہوتی ہیں اور لوگوں کو روزگار ملنے کا موقع مل سکتا ہے،وہاں پر Through transfers وہ سیٹس Fill کردیتے ہیں اور اس علاقے کے جو لوگ ہیں،وہ روزگار سے محروم رہ جاتے ہیں۔جب تک یہ اپوائنٹمنٹس نہیں ہو جاتیں تب تک وہ سیٹس Vacant رکھنی چاہیئں تاکہ اپوائنٹمنٹس ہو جائیں اور اس کے بعد اگر ٹرانسفر ہوتی ہیں تو وہ ہوں لیکن یہ واقعی سر،ایک سنگین مسئلہ ہے مانسہرہ میں،اب سارے اس سے متاثر ہوتے ہیں تو اس میں سر، کوئی کارروائی ضرور ہونی چاہیئے۔

جناب سپیکر: مرید کاظم صاحب! اس کو جنرلائز نہ کریں۔اس حد تک اس نے۔۔۔۔

سید مرید کاظم شاہ: بہت اہم مسئلہ ہے جی۔

جناب سپیکر: آپ اس پر یولیج موشن کی تائید کرتے ہیں۔یا مخالفت؟

سید مرید کاظم شاہ: سر! ہم اس کی تائید کرتے ہیں۔

جناب سپیکر: تو پھر اس کو جنرلائز نہ کریں۔

سید مرید کاظم شاہ: سر! اس میں یہ ہے ناجی کہ اس پر یولیج موشن کے تحت ہم منسٹر صاحب سے ریکوسٹ کریں گے کہ یہ پورے صوبے میں ہو رہا ہے جی میں جھوٹ نہیں کہہ رہا جی،اور میں تو یہ کہہ رہا ہوں کہ میرے حلقے کے کئی سکول ابھی تک بند پڑے ہیں اسی وجہ سے کہ آرڈر ہو چکے ہیں لیکن کوئی جاتا نہیں ہے۔پوسٹیں وہاں Fill ہو چکی ہیں اگر سر، یہ پوسٹیں ویسی Fill ہوئیں اور پھر باہر سے آدمی لے لئے گئے تو یہ سکول تو ویسے ہی بند رہینگے۔اس پر منسٹر صاحب انکوئری کریں اور اس کا کوئی حل نکالیں جی۔

جناب سپیکر: آرڈر پلیز آرڈر۔بشیر احمد بلور صاحب۔

جناب بشیر احمد بلور: غزالہ حبیب صاحبہ نے جو پوائنٹ اٹھایا جی تحریک استحقاق میں،اس کی ہم پرزور حمایت کرتے ہیں اور سپیکر صاحب، مختلف Constituencies میں ایسا ہو رہا ہے اور منسٹر صاحب کو چاہیئے کہ یہ جو ٹرانسفرز ہیں، یہ اس وقت تک نہ ہوں جب تک نئی اپوائنٹمنٹس نہ ہو جائیں۔اس کی یہ پرابلم ہوتی ہے کہ

جو علاقہ ہوتا ہے، وہ اس سے محروم ہو جاتا ہے، بے روزگاری وہاں بڑھتی ہے اور باہر کے علاقے کے لوگوں کو، جو اپنے لوگ ہوتے ہیں، ان کے علاقوں سے ٹرانسفرز کر دیئے جاتے ہیں اور اپنے لئے سیٹس خالی کر دی جاتی ہیں تاکہ اپنے علاقے کے لوگوں کو Accommodate کیا جائے اور ہم اس Privilege motion کی پر زور حمایت کرتے ہیں اور اس پر مہربانی کر کے، اس پے منسٹر صاحب کو چاہیے کہ وہ یہ تسلی کرائیں کہ آئندہ ایسا نہ ہو اور جو ہوا ہے اسکو واپس کریں۔

جناب عبدالاکبر خان: جناب سپیکر! میں اسمیں ایک عرض کروں جی کہ یہ صرف ٹرانسفرز کی بات نہیں ہے چونکہ گورنمنٹ نے اب یونین کونسل لیول پر ایک پالیسی بنائی ہے کہ اپوائنٹمنٹس یونین کونسل لیول پر جو Vacant پوسٹیں ہونگی ان پر ہوگا۔ اب اگر یہ لوگ ایک جگہ سے دوسری جگہ پر ٹرانسفر کئے جاتے ہیں، کل ان کی جگہ جو لوگ لئے جائینگے وہ کنٹریکٹ پر، جناب سپیکر! میں آپکی توجہ چاہتا ہوں۔

جناب سپیکر: جی، Sorry۔

جناب عبدالاکبر خان: بات یہ ہے کہ یہ جب ٹرانسفر کریں گے اور نئے لوگوں کو ان پوسٹوں پر لینگے تو یہ کنٹریکٹ پر،

جناب سپیکر: آرڈر پلیز۔ آرڈر۔

جناب عبدالاکبر خان: کنٹریکٹ کی بنیاد پر لینگے جناب سپیکر اور کنٹریکٹ میں یہ ہے کہ وہ ٹرانسفر پھر نہیں ہو سکتے۔ جب تک ان کا کنٹریکٹ ہے اگر تین سال کے لئے ہے، چار سال کا ہے تو اس وقت وہ ٹرانسفر نہیں ہو سکتے تو ایک تو یہ ان لوگوں کے ساتھ زیادتی ہے جہاں پر سیٹیں Vacant ہیں اور دوسری بات یہ ہے کہ یہ پھر ٹرانسفر نہیں ہونگے۔

جناب سپیکر: جی، منسٹر صاحب۔

جناب وجیہہ الزمان خان: جناب سپیکر! تھوڑی سی وضاحت میں بھی کر دوں۔

جناب سپیکر: اچھا جی۔

جناب وجیہہ الزمان خان: سر! جو بات میری بہن نے کی ہے، وہ بڑی حقیقت پر مبنی ہے اسکو ہم بھی سپورٹ کرتے ہیں اور اس سے Link میں ایک وضاحت چاہتا ہوں آنریبل منسٹر سے اور وہ یہ کہ پی ٹی سی

کی جو بھرتیاں ہو رہی ہیں وہ یونین کونسل، سر! آپکی تھوڑی سی توجہ چاہتا ہوں۔ وہ یونین کونسل کے لیول پر ہو رہی ہیں، یہ ایک اچھا فیصلہ ہے اور ہم اس کی تائید کرتے ہیں لیکن اسمیں جو بھرتیاں ہو رہی ہیں تو آیا وہ بیج وائز ہو رہی ہیں یا یہ ویسے ہو رہی ہیں اگر بیج وائز ہو رہی ہیں تو پھر تو ٹھیک ہیں۔ اگر بیج وائز نہیں ہو رہی ہیں تو پھر جو لوگ Overage ہو رہے ہیں۔۔۔۔۔

Mr. Speaker: Order please order please

جناب وجیہہ الزمان خان: سر! تو میں گزارش کر رہا تھا کہ اگر یہ بیج وائز ہو رہی ہیں تو ٹھیک ہے، اگر بیج وائز نہیں ہو رہی ہیں تو جو لوگ Overage ہو رہے ہیں ان کے لئے کیا پالیسی مرتب کی گئی ہے؟ یہ تھوڑی سی وضاحت کر دیں۔ تھینک یو سر۔

جناب سپیکر: منسٹر صاحب، آنریبل منسٹر صاحب۔

مولانا فضل علی (وزیر تعلیم): بسم اللہ الرحمٰن الرحیم۔ شکریہ، جناب سپیکر صاحب۔ غزاله حبیب صاحبه چې کومه تحریک استحقاق پیش کړې دې، په هغه باندې زمونږ نورو معزز ممبرانو د هغې تائید اوکړو۔ خبره دا وه جی سپیکر صاحب، چې مونږه دا دیارلس خوارلس میاشتې تبادلې کولې۔ زمونږه پالیسی اول ده وه چې یره نوئ خلق مونږه بهرتی کوؤ نو چې کوم دا زاړه خلق د لسو لسو کالونه، د پنځو پنځو کالونه د خپلو خلقو نه بهر پراته دی، هغوئی لاندې کړی۔ د څومره حده پورې چې هغه کیدله هغه اوشوه جی۔ بیا په مارچ کښې مونږه مکمل Ban او لګوؤ، مکمل پابندی مو اولګوله په هغې باندې باقاعده یوه فیصله اوشوه، او د مارچ هغه فیصله بدله شوه او پالیسی جولائی ته لاړه چې په جولائی کښې به ټرانسفرز کوؤ۔ د مارچ نه په راهیسته ډیره سختئی سره عمل درآمد شروع دے جی، ستاسو هم په علم کښې ده۔ نو که په دغه دوران کښې دا ټرانسفرې شوے وی، په دې باندې به زه پوره تفصیلات را او غواړم جی نو هغه به بالکل مونږه کینسلوؤ۔ او چې کوم خالی او Vacant پوسټونه وو۔ هغه خالی پوسټونو باندې به بهرتئ کیږی دا بله ورخ چې مظفر سید صاحب کومه مسئله راوچته کړئے وه، هغه هم دغه شانتې هو بهو، هم دغه شان پوزیشن وو د هغه کیس نو که دا د Ban نه روستو شوی وی دا ټرانسفرې خو دا به مونږه بالکل واپس کوؤ جی او که د هغې نه مخکښې شوی وی نو بیا به ظاهره خبره ده، هغه خلق به نزدې شوی وی خپلوځایو

نو تہ۔چې کوم Vacant پوسټونه پاتې شوی وی په هغې باندې به وی جی۔دوئمه خبره تر څومره پورې چې د وجیه الزمان صاحب خبرې تعلق دې۔په دې باندې مخکښې هم خبره شوې وه چې یونین کونسل بهرتی په دې باندې باقاعده یو قرارداد متفقه پاس کړے وو دې اسمبلۍ۔د هغې نه روستو مونږه رولز بدل کړل،پالیسی مو بدله کړه او زمونږه کوشش دا دې جی چې قابل ترین خلق د سرکاری ادارو ته، تعلیمی ادارو ته راشی نو چې یو سړی لس کاله، پنځلس کاله مخکښې پی ټی سی ټریننګ کړے وی او یو سړې دے چې هغه Fresh ټریننګ کړے دے نو مونږه په دغه ځائے باندې، دا خو صرف خلقو له روزګار ورکول نه دی، روزګار خو ثانوی څیز دے ، په دیکښې اصل مقصد خو د بچی، زمونږه اصل مقصد چې دے زمونږ د پاره وی آئی پی هغه بچې دې،زمونږه ټول سوچ د هغه بچی د پاره دې نو زمونږ دا کوشش دے چې قابل خلق د مخې ته راشی نو په هغې کښې دوئی ته هم مونږه موقع ورکړے ده چې کوم خلق بیچ وائز دی، دے نورو خلقو ته هم موقع ورکوؤ، خو مونږه دا نه کوؤ چې دا خلق بند کړو او چې صرف کومو خلقو مخکښې بیچ وائز یا پی ټی سی ټریننګ ئے مخکښې کړے وی، صرف هغه خلق دا راشی او دوئی ته د موقع نه وی۔ مونږه وایو دوئی ته د هم موقع دی او هغوئی ته د هم موقع وی چې کوم قابل ترین خلق دی او هغوئی په میرټ باندې راځی، هغه خلق به تعلیمی ادارو ته راشی دا زمونږ د قوم په مفاد کښې هم ده، د بچو په مفاد کښې هم ده او امید دے چې په دې باندې ټول معزز ارکان هم متفق دی۔دا سې څه خبره نشته۔

جناب نادر شاہ: سپیکر صاحب! یو خبره قومه۔

جناب سپیکر: شہزادہ گستاسپ صاحب۔

شہزادہ محمد گستاسپ خان: سر! یہ ایک Particular case کے بارے میں بات ہو رہی ہے سر۔منسٹر صاحب نے کہا کہ آج Ban لگ گیا ہے تو اس کے بعد ٹرانسفرز نہیں ہونی چاہییں اب بعد میں ٹرانسفرز ہو نگی۔یہ آٹھ مارچ کو آرڈر ہو رہے ہیں اوپر لکھا ہے کہ "Consequent upon the relaxation of ban by the competent authority and approved by the District placement committee, The following adjustments of female PTC Teachers are hereby ordered on their own" This is the order

اور فرسٹ مارچ کو Ban انہوں نے لگایا ہے Sir. It has been carried out on the 8th اور Ban کس نے Relax کیا ہے Competent Authority نے اور The authority is not mentioned. Its first a competent authority. یہ دو سیٹیں ہیں سر۔ اگر ان کے حلقے میں مختلف یونین کونسلوں کی جو لسٹ رکھی گئی ہے کہ یونین کونسل وائز بھرتی ہونگے تو جب یہ فیل ہو گئیں ساری کورس میں تو پھر یہ کہاں سے۔ ان کے حلقے میں جگہ کونسی رہ گئی ہے یونین کونسل کا یہ جو تصور اس دفعہ آیا ہے کہ میری یونین کونسل کا ہوگا یونین کونسل میں سے کون بھرتی ہوگا تو سر! یہ بڑا جائز سا مسئلہ ہے۔ آٹھ تاریخ کو یہ آرڈر ہوا ہے یہ آرڈر Invalid order ہے۔ تو منسٹر صاحب اس کی یقین دہانی کرائیں کہ ان کے حکم کو نہ ماننے والے۔ گورنمنٹ کی پالیسی کو نہ ماننے والے لوگوں کے خلاف یہ کارروائی بھی کریں گے اور On the floor of the house یہ بتائیں کہ یہ جب In orders نہیں ہیں تو یہ ان Orders کو کینسل فرمائیں۔ مہربانی۔

<u>وزیر تعلیم</u>: سپیکر صاحب! زما خیال دے جی ما خود شہزادہ صاحب د دې خبرې یقین دهانی اوکړه چې Ban دوران کښې چې وی نو هغه به مونږه کینسلوؤ او دغه ویکنسئی به مونږه خالی کوؤ۔

<u>جناب نادر شاہ</u>: سپیکر صاحب یوه خبره کومه جی۔

<u>شہزادہ محمد گستاسپ خان</u>: سر! جنہوں نے پالیسی کی خلاف ورزی کی ہے ان کے خلاف کارروائی بھی کریں یہ تو روز ایسا ہو رہا ہے۔

<u>جناب نادر شاہ</u>: سپیکر صاحب!

<u>شہزادہ محمد گستاسپ خان</u>: ہاؤس میں ذرا کہہ دیں۔

<u>جناب سپیکر</u>: کریں گے، کریں گے۔

<u>وزیر تعلیم</u>: زما خیال شہزادہ صاحب په ما باندې درې ځله هغه وینا پوره کوی، په دریم ځل وائی شرط وی۔

(قہقہے)

<u>جناب سپیکر</u>: صحیح ده۔ نادر شاه باچې څه وائی۔

جناب نادر شاہ: سر! دوئی د تعلیم پہ بارہ کبنې خبرہ دہ د نہم د سائنس، دا نن 15 تاریخ دے او پہ بازار کبنې د هغوی کتابونه Available نه دی نو مونږه دې تیکسټ بک بورډ چې کوم دے، د دوئی څه پلاننګ شته ده، څه منصوبه ئے شته او که نه؟ تراوسه پورے ماشومان خالی لاس سکولونه ته ځی او د هغوئی هغه کتابونه Available نه دی۔د دې بارہ کبنې څه کوشش پکار دے۔

جناب سپیکر: جی۔

مولانا فضل علی(وزیر تعلیم): جناب سپیکر!۔۔۔۔۔

قاری محمد عبداللہ: سپیکر صاحب! دې سره متعلق یوه خبره زه هم کوم۔

جناب سپیکر: بس۔

تحاریک التواء

Mr. Speaker: Next Qazi Muhammad Asad Khan, MPA, to please move his Adjournment motion No.334,in the house. Qazi Muhammad Asad khan sahib.

جناب محمد مظہر جمیل خان علیزئی: سر! کل آپ نے کہا تھا کہ ایجوکیشن منسٹر نہیں ہیں۔سر! ایک۔۔۔۔

جناب سپیکر: آپ بیٹھ جائیں پلیز۔

قاضی محمد اسد خان: بسم اللہ الرحمان الرحمان۔جناب سپیکر! میں آپ کا مشکور ہوں۔جناب سپیکر! اسمبلی کی معمول کی کارروائی روک کر ایک اہم مسئلے پر بحث کرنے کی اجازت چاہتا ہوں اور وہ یہ ہے کہ میرا حلقہ نیابت پی ایف 50 ہری پور کا سب سے بڑا حلقہ ہے اور زیادہ تر شہری آبادی پر مشتمل ہے لیکن 2003-04 کی اے ڈی پی میں ضلع ہری پور کے چاروں حلقوں میں سے صرف میرے حلقے پی ایف 50 کو چھوڑ دیا گیا ہے جبکہ باقی 3 حلقوں کے بہت سے سکولوں کی ترقی یعنی Upgradation کی منظوری ہوئی ہے لیکن میرے حلقے کا کوئی سکول Upgrade نہیں کیا گیا جس سے اس حلقے کے عوام میں بے چینی اور مایوسی پیدا ہوئی ہے لہذا اس پر بحث کر کے کمیٹی کے حوالے کیا جائے۔سپیکر صاحب! میں آپ کو بتانا چاہتا ہوں کہ جو 9 سکولز اے ڈی پی میں Upgrade کرنے کو کہا گیا ہے، ضلع ہری پور میں 4 حلقے ہیں، لیکن میرے حلقے میں کوئی سکول Upgrade نہیں کیا گیا۔9 کے 9 سکولز باقی 3 حلقوں میں تقسیم کئے گئے ہیں اور سب سے

اہم بات یہ ہے کہ باقی تینوں حلقوں میں چیف منسٹر صاحب کے ڈائریکٹیوز ہیں اور ان حلقوں میں، میں ابھی آپ کو بتاؤں کہ اے ڈی پی کی سکیم نمبر 371, 370, 369, 368, 367, 366, 365, 364, 372 یہ ڈائریکٹیوز بھی ہیں یعنی 9 سکولز وہ بھی دیئے گئے ہیں۔ اور اس کے علاوہ بھی دیئے گئے ہیں۔ میں تو نہیں سمجھتا کہ یہ انصاف ہے۔ اور یہ Main میرا حلقہ ہے۔ وہاں پر سٹوڈنٹس بھی زیادہ ہیں، وہ شہر کا حلقہ ہے سر! اور وہاں پر بہت عرصے سے۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: آپ کے مل بیٹھنے سے۔۔۔۔۔

قاضی محمد اسد خان: Upgradation کی ڈیمانڈ ہے۔

جناب سپیکر: فیصل زمان صاحب کی سکیم ہے یا نہیں ہے؟

قاضی محمد اسد خان: سر! فیصل زمان صاحب شاید Lucky ہیں، پتہ نہیں کہاں سے ان کے لئے انتظام کیا گیا ہے لیکن میں آپ کو بتانا چاہتا ہوں سر! Very seriously کہ آپ کی جو 7 جنوری کو PDWP کی میٹنگ تھی میں اسمیں گیا میں نے کہا کہ جی آپ زیادتی کر رہے ہیں، آپ برائے مہربانی مجھے اسمیں سے حصہ دیدیں لیکن انہوں نے اس پر کوئی بات نہیں کی تو آخر میں نے چیف منسٹر صاحب کو Fax کئے میں نے ان کے سیکرٹری کو Fax کئے، میں نے ان سے کہا کہ خدا کے لئے آپ اس زیادتی کو ہونے نہ دیں کیونکہ پہلے میں نے پتہ کرایا تھا سپیکر صاحب کہ تاریخ میں، پہلے ہمارے صوبے میں جب کوئی Block allocation آتی تھی تو وہ Irrespective of political affiliation سب حلقوں میں برابر تقسیم کر دی جاتی تھی لیکن یہ کیسا ہے کہ آپ اعلان کر رہے ہیں کہ دیوار کے ساتھ نہیں لگائیں گے اپوزیشن کو اور آپ بالکل، اس حلقے کے لوگوں کو، عوام کو Deprive کر رہے ہیں اور وہ بھی ایجوکیشن میں۔ اور سر! میں ساتھ ساتھ آپ کو ایک اور بڑی ضروری بات پلیز بتا دوں۔ کہ ساتھ 25 کلاس رومز ضلع ہری پور کو ملے ہیں۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: قاضی اسد صاحب۔

قاضی محمد اسد خان: سر! 25 کلاس رومز ملے ہیں مجھے بتائیں پھر میں ذرا اسمبلی میں۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: میرے خیال میں اگر آپ بولنے پر آجائیں تو آپ کا Stemma مجھے معلوم ہے تین چار دن متواتر بول سکتے ہیں۔

قاضی محمد اسد خان: میں سمجھتا ہوں کہ یہ جو 25 کلاس رومز میرے ضلع کو ملے ہیں مجھے ایک بھی نہیں ملا ہے۔ یہ کیا بات ہے؟ یہ تو منسٹر صاحب اس کا نوٹس لیں اور سراج صاحب بار بار میرے حلقے میں جاتے ہیں۔ انہوں نے وہاں پر تختیاں لگائی ہیں Inaugurations کی ہیں لیکن جہاں پر میں سمجھتا ہوں کہ جو چیز تھی اس کے لئے ہماری جماعت نے Defense نہیں کیا۔ اس کے لئے سر! میں آپ سے ریکویسٹ کرتا ہوں کہ یہ انصاف نہیں ہے اور اس کو کمیٹی کے حوالے کیا جائے۔

جناب سپیکر: جی، مولانا فضل علی صاحب۔

مولانا فضل علی (وزیر تعلیم): بسم اللہ الرحمان الرحیم۔ شکریہ جناب سپیکر صاحب۔ زمونږه قاضی اسد صاحب خو ډیر فریاد او کړو۔ خو زه دا یقین لرم

(شور)

محترمہ نگہت یاسمین اورکزئی: یہ حق ہے اپوزیشن کا، یہ کیا بات ہوئی ہے۔

قاضی محمد اسد خان: اگر آپ چاہتے ہیں تو میں جلوس جلسہ وغیرہ کرنے کو تیار ہوں، پھر آپ جھگڑا کریں گے۔

وزیر تعلیم: قاضی اسد صاحب! مونږه خان سره ملګرې کول غواړو که راځی۔ مونږه خو هر چا ته دعوت ورکوؤ۔ خبره دا ده جی چې اکثرو سکولونه دا دغه چې شوی وو دې سره الحمدالله کوم وخت کښې چې بجټ پیش کیدو نو هم زمونږ اکثر ملګری په دې باندې مطمئن وو چې په دې باندې تقسیم صحیح شوے دے به ایجوکیشن کښې او زمونږه مختیار خان دی او امیررخمان خان دی هم د دې اعتراف کړے وو او باقاعده نو مونږه زیات تر د Need په بنیاد باندې کړے وو۔ نو کیدې شی د قاضی صاحب په حلقه کښې ضرورت نه وو هغه وخت سره۔

قاضی محمد اسد خان: سر! اگر میرے حلقے میں ضرورت نہ ہو تو میں Resign کر دونگا۔ میں انہیں چیلنج کرتا ہوں۔ اگر میرے حلقے میں Need نہیں ہے تو میں Resign کر دونگا

(تالیاں)

وزیر تعلیم: سپیکر صاحب! مونږ ته مو جی فلور را کړے دے بیا بل څوک نه پریږدوئی۔

جناب سپیکر: ما ورته فلور د رکړے دے بلکل۔

وزیر تعلیم: دا مینځ کښې ولې پاسی؟

جناب سپیکر: پلیز! آپ بیٹھ جائیں۔قاضی صاحب! پھر میرے پاس ایک اور راستہ ہے کہ Discussion کے علاوہ پھر میں Adjournment motion کو Putup کرونگااور اگر Fourteen members اس کے حق میں ہوں تو یہ Admit ہو جائیگا پھر آپ Deliberation کرینگے۔پہلے منسٹر صاحب کو سن لیں، میں نے انہیں فلور دیا ہے۔جی۔

وزیر تعلیم: اوس قاضی صاحب چې کومه خبره راوړې ده باقاعده دې باندې به زه د ای ډی او سره خبره اوکړم او قاضی صاحب، او دا به ورته او وائمه۔ هدایات به ورته ورکړم چې قاضی صاحب سره د کښېنی چې دې مطمئن کړی۔کوم کوم ځائے کښې د ده سکولونو ته د Up gradation ضرورت وی هغه به بالکل کیږی۔

جناب سپیکر: قاضی صاحب! میرے خیال میں Not pressed -

جناب خلیل عباس خان: سپیکر صاحب! Point of self explanation باندې جی لږ اجازت غواړم که مهربانی مو اوکړه۔

جناب سپیکر: څه پرسنل، ستا خو نوم نه دے راغلې نو Personal explanation د کوم شور مشتاق غنی صاحب تا سو کښېنیئ۔ علیزئی صاحب لږ کښېنیئ تاسو۔

جناب خلیل عباس خان: لږ اجازت غواړم۔

جناب سپیکر: دا سې چل دے خلیل عباس خان Personal explanation او گوره کنه ته د Personal explanation دغه اوگوره، بشیربلور سره نه۔۔۔۔

جناب خلیل عباس خان: د دغې سره متعلق دغه دے۔

جناب سپیکر: جی۔

جناب خلیل عباس خان: مہربانی جی شکریہ۔ سپیکر صاحب! زه ستا سو په توسط سره د ایجوکیشن منسټر صاحب په نوټس کښې دا خبره راولم چې زمونږ په نوښار ضلع کښې صرف شپږ سکولونه اپ گریډ شوی دی جی په Block allocation کښې او هغه شپږ په شپږ Priority two ته ویشتلې شوی دی جی۔د یو هم غنډ نه دے راغلې او یو سکول باندې هم کار نه دے شوې۔ د دې په مقابله کښې په صوابئ کښې چې څومره سکولونه په اے ډی پی کښې Reflect شوی وو یا په Block allocation کښې راغلی وو د هغې ټولو ټینډرز شوی دی او ټول شوی دی۔زما په نوښار کښې د ایجوکیشن په مد کښې۔د ایجوکیشن په مد کښې یو سکول هم، د یو سکول هم Administrative approval نه دے راغلې او ټول Priority two ته ویشتلې شوی دی۔

جناب سپیکر: مظہر جمیل خان علیزئی صاحب، بس اوشه۔جی،

جناب محمد مظہر جمیل خان علیزئی: سر! کل میں منسٹر صاحب کے۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: بالکل کل منسٹر صاحب نہیں تھے۔

جناب محمد مظہر جمیل خان علیزئی: سر! ہماری گومل یونیورسٹی سے تقریباً 62 نوجوانوں کو لاء کالج سے نکالا گیا ہے کیونکہ وہ Night classes لے رہے تھے اور یونیورسٹی انتظامیہ نے ایک نوٹیفیکیشن کے ذریعے ساری کلاس جو Night کی تھی وہ دن میں کر دی تو ان لڑکوں نے ہلکا سا احتجاج کیا۔اس کے بدلے میں 62 جو تھرڈ ایئر اور سیکنڈ ائیر کے سٹوڈنٹس تھے لاء کے، ان کو نکال دیا گیا ہے میں منسٹر صاحب سے ریکویسٹ کرونگا کہ وہ یونیورسٹی انتظامیہ سے بات کر کے ان نوجوانوں کو بحال کرائے۔

جناب اسرار اللہ خان گنڈاپور: جناب سپیکر! اگر مجھے بھی اجازت ہو،

جناب سپیکر: جی۔

شہزادہ محمد گستاسپ خان: سر! قاضی صاحب نے ایک بڑا Genuine مسئلہ اٹھایا ہے۔

جناب سپیکر: وہ تو مسئلہ ختم ہو گیا۔وہ تو کہتے ہیں، انہوں نے کمینٹمنٹ کی ہے فلور آف دی ہاؤس پر انہوں نے کمینٹمنٹ کی ہے فلور آف دی ہاؤس پر۔

قاضی محمد اسد خان: سر میں کہتا ہوں کہ وہ رکا ہوا ہے۔

جناب سپیکر: انہوں نے کمینٹمنٹ کی ہے فلور آف دی ہاؤس پر۔

جناب حفیظ اللہ خان علیزئی: سر! منسٹر صاحب کو زرا ریکویسٹ کریں کہ۔

جناب سپیکر: منسٹر صاحب! ایک تو خلیل عباس صاحب نے Priority 2 کی بات کی ہے اور دوسری مظہر جمیل صاحب نے گومل یونیورسٹی ڈی آئی خان کے سٹاف کی بات کی ہے۔

جناب حبیب الرحمان: سپیکر صاحب! یوه خبره کومه چې بیائے دوئی جواب اوکړی یو ریکوسټ دے۔

جناب سپیکر: د جمعې ورځ ده حبیب الرحمان خان۔

جناب حبیب الرحمان: یو منټ اخلم، نیم منټ اخلم۔

جناب سپیکر: جی۔

جناب حبیب الرحمان: زما جی دا عرض دے چې دوئی په ټی ټی او اے ټی باندې، مخکښې چې کوم Appointment کیدل، دوئی هغه آرډر منسوخ کړے وو۔ د عربیک ټیچر او تهیالوجی ټیچر، معلم دینیات، اوس ئے په ټوله صوبه کښې هغه منسوخ کړے دے، په ډی آئی خان کښې دوئی Appointment شوی دی په دغې مد کښې مهربانی د اوکړی د ټولې صوبې د پاره د اجازت ورکړی چې دا دغه شی، په جنوبی اضلاع کښې دا مسئله را پورته شوې وه نورو ضلعو کښې بهرتیانې بالکل صیح شوی دی۔

جناب سپیکر: جی، منسٹر صاحب، مولانا فضل علی صاحب۔

وزیر تعلیم: جی۔ شکریہ جناب سپیکر صاحب۔ څومره پورې چې د خلیل عباس صاحب خبره ده۔ د دې به زه باقاعده تحقیقات اوکړم چې کوم نه وی شوی ان شاء اللّٰه هغه به کوؤ جی۔ او مو نږه خو اوس نوښار ته مو دا پروګرام وو چې پوسټ ګریجویټ کلاسونه هم هلته نوښار کښې باقاعده شروع کړو جی۔

جناب سپیکر: ډګر پکښې هم یاد ساته۔ آؤ

وزیر تعلیم: جی۔ د دې سره سره جی دا، چې دا کوم د ګومل یونیورسټئی خبره ده، د وائس چانسلر صاحب سره په دې خبره، زما اوس په علم کښې دا خبره راغله، وائس چانسلر صاحب سره به باقاعده په دې بانديې خبره اوکړو بیا که ضرورت پیښ شی ګورنر صاحب سره به په دې خبره اوکړو ان شاء اللہ۔ دغه مسئله به هم حل شی۔

جناب سپیکر: جی، Next۔

وزیر تعلیم: حبیب الرحمان صاحب خبره چې ښو پورې ده جی مونږه په ستره تاریخ باندې په هغې باندې یو میټنګ راغوښتې دے د ډی سی اوز او د ای ډی اوز، او په هغې باندې باقاعده یو فیصله مونږه کوؤ چې کوم اپوائنټمنټس ،مونږ ته چې کله اطلاع ملاؤ شوه چې په دې کښې ګهپلې شوی دی چې کوم اپوائنټمنټس شوی وو جی هغه ځنی ډ سټرکټس ترې مونږه ایستلی وو چې کوم نه وو شوی نو په هغې باندې مونږ دا فیصله کړې وه چې هغه دوباره بیا کوؤ جی۔

جناب بشیر احمد بلور: جناب سپیکر صاحب۔

جناب جاوید خان مہمند: جناب سپیکر!

جناب بشیر احمد بلور: زما

جناب جاوید خان مہمند: جناب سپیکر!

جناب سپیکر: جاوید خان۔

جناب جاوید خان مہمند: جی سر۔

جناب بشیر احمد بلور: زه، اجازت دے۔چې ښنګه ستا سو حکم وی۔

جناب سپیکر: زما په خیال مسئله خو منسټر صاحب خلاصه کړه۔

جناب جاوید خان مہمند: زه سر ادب سره د یو سوال تپوس کومه جی۔

جناب سپیکر: نه جی ستاسو خو زه دغه کومه، ایډجرنمنټ موشن را روان دې بیا چې ته څه وائے هغه اووایه جی۔

جناب جاوید خان مہمند: ښه۔

جناب بشیر احمد بلور: ما خبره کوله نو تاسو هغوئی سره ما ته اجازت دے جی؟

جناب سپیکر: جی۔

جناب بشیر احمد بلور: زه ستاسو به وساطت دې پریس والاؤ ملګرو ته دا خواست کوم چې پرون نه هغه بله ورځ ما آن دی فلور دی هاؤس خبره کړې وه چې جاوید هاشمی صاحب چې دے دا زمونږ د پاکستان د یو لوئے پارټی یو ډیر لوئے لیډر دے خو هغه سره دومره زیاتې اوشه چې هغه باندې د غدارئی مقدمه او چلیده او څلیرویشت کاله قید شه سپیکر صاحب! د هغې خدمت هم مو نږ کړے وو د اے این پی د پارلیمانی پارټی طرف نه خو پریس کښې ورته هغه شان اهمیت ملاؤ نه شه۔ نو زما به دا خواست وی دا کوم حالات چې دی دې ملک کښې، دې ملک کښې دې حالاتو کښې، مخکښې یو ډ کټیټر وو، سول ډ کټیټر وو چې هغه زمونږ مشران نیولی وو، شل کاله قید او بیا د ولی خان د کور نه چې کوم وخت سامان ئے ویستلو نو د هغه لور ئے د پوړو نه غورزولې وه او ټول سامان ئے وړې وو۔ جائیدادونه ئے ضبط کړی وو او نیلامی ئے شوې وه څلیرویشت څلیرویشت کاله قید شوی وو۔ د هغې نه پس یو مارشل لاء ایډمنسټریټر راغلو چې ایوب خان وو۔ ایوب خان دور کښې زمونږ مشران نیولې شول چې څلیرویشت څلیرویشت کاله قید، څوارلس څوارلس کاله قید، جائیدادونه ئے ضبط وو، جائیدادونه ئے نیلام شوی وو او خلق جیلونو ته تلی وو د غدارئی په نوم باندې۔ نو زما دا خواست دے حکومت ته چې دې وخت کښې دا ملک داسې حالاتو کښې ګیر دے دې وخت کښې د غدارئی او د ملک د شمنئی خبرې چې وی دا د نه وی او باقی چې چا څه جرم کړے وی د هغې د عدالت کښې اوپن ټرائیل اوشی او د دې مونږ مزمت کوؤ چې جاوید هاشمی صاحب ئے نیولې دے زه پریس رونړو ته خواست کوم چې هغوی دې خبرو ته لږ اهمیت ورکړی۔ ډیره مهربانی۔

(تالیاں)

جناب کاشف اعظم: دا سول ډ کټیټر څوک وو جی۔

جناب سپیکر: بڑی مودبانہ گزارش ہے کہ بشیر احمد بلور صاحب نے جو نکتہ اٹھایا ہے، لیکن میں ان سے استدعا کرتا ہوں وہ The most senior parliamentarian ہیں اس ہاؤس میں، اور پریس گیلری کو ایڈریس کرنا، میرے خیال میں، چیئر کو ایڈریس کریں۔۔۔۔۔

جناب بشیر احمد بلور: آپ کی وساطت سے میں نے کہا تھا، میں نے یہ کہا تھا کہ۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: ٹھیک ہے، لیکن تصحیح کے لئے میں نے استدعا کی۔

جناب بشیر احمد بلور: لیکن میں نے آپ کی وساطت سے کہا ہے جی، آپکی۔۔۔۔۔

Mr. Speaker: The Adjournment motion moved by Qazi Muhammad Assad khan, MPA, is not pressed. Now, Mr. Javed khan Mohmand, pleases.

آپ اپنی تحریک التواء نمبر 340 ایوان میں پیش کریں۔

جناب جاوید خان مہمند: شکریہ جناب سپیکر۔ جناب سپیکر! اسمبلی کی کارروائی روک کر ایک اہم اور مفاد عامہ کے مسئلے پر بحث کی اجازت دی جائے۔ جناب والا! وہ یہ کہ ورسک ڈیم جسے ایریگیشن کے مقصد کے لئے اول اور الیکٹرک سپلائی کے لئے دوم بنایا گیا ہے لیکن چیف انجینئر ورسک ڈیم بغیر کسی نوٹس ایریگیشن کے لئے پانی بند کر دیتے ہیں جس سے محکمہ زراعت اور زمینداروں کو کافی مالی نقصان اٹھانا پڑتا ہے۔ اور اس سے زمینداروں میں بے چینی بڑھ رہی ہے اور کسی بھی وقت امن وامان کا مسئلہ بن سکتا ہے، لہذا اس پر بحث کرنے کی اجازت دیکر اسے کمیٹی کے حوالہ کریں۔

جناب سپیکر! دا ډیم په 1966ء کښې جوړ شوے وو او دا صرف د ایریگیشن مقصد د پاره جوړ شوے وو دې ځائے کښې دا دوئمه مرحله چې وه نو هغه الیکٹرک سپلائی وه۔ اوس چې زمونږ کوم ټنل ایریگیشن د پاره جوړ دے نو هغه 850 کیوسک د پاره جوړ دے۔ خو نن د هغې د وجئے ، لکه د 1987ء نه دا 400 کیوسک اوبه ورکوی خو دا یو غلا وه چې دوئی چا ته نه وه ښودلې اوس پته اولگیده چې دا دوئی مونږ پسې ټرمینل سټارټ کولو او دا اوبه به کمې شوې۔ د 1987ء نه زمونږ خلق عوام دا نقصان اوچتوی او هغې نه باوجود چې آبیانه ورکوی فصل تباه کیږی اوس په دې کښې یو اهمه مسئله دا ده چې دوئی آته گهنټے مسلسل هغه بند وی۔ نو چې هغه بند شی زمونږ زمیندارو ته اوبه نه

راځی۔ اوس زمیندار په دې تشویش کښې دی چې راروان د جوارو فصل دے او مونږ دا فصل نه کرؤ۔ که دا حال وی زمونږ د اوبو د کمی دا حل وی نو مونږ نه کرو نو لهزا د دې د ازالې د پاره تاسو مهربانی اوکړئی۔

جناب سپیکر: حافظ اختر علی صاحب۔

مولانا حافظ اختر علی (وزیر زراعت): بسم اللہ الرحمن الرحیم۔ جناب سپیکر صاحب۔ جاوید خان مهمند صاحب زمونږ محترم ورور چې کومه خبره کړې ده یقیناً دا ډیره اهمه ده په دغه حوالې سره زه او جاوید مهمند صاحب مونږه یو پیره تلې هم یو۔ ځکه چې ورسک ډیم نه چې کوم د ایریگیشن، چې هغه د دې بنیادی Function دے او بنیادی ډیوټی ده، بهرحال داسې به اوکړو چې هغه چیف انجینئر چې کوم د واپډې دے هغه به هم مونږ په دغې حوالې سره راوغواړو او جاوید صاحب به هم وی او مونږ به ان شاء اللّٰہ مشترکه د دې د پاره څه حل رااوباسو او مونږ به هغوئ ته دا واضحه کوؤ چې د دې کومه بنیادی ډیوټی ده د ایریگیشن د هغې نه پس که بیا څه د واپډې ضرورتونه پورا کوی نو هغه د پورا کړی ان شاء اللّٰہ دا به مونږه د مرکز سره هم Take-up کوؤ او جاوید مهمند صاحب به زه پخپله هم په هغې کښې Invite کوم او مونږ به د دې د پاره څه حل رااوباسو۔

جاوید خان مهمند: زه جی منسټر صاحب، چې دا څومره زر کیدې شی چې اوشی۔

توجہ دلاؤ نوٹس ہا

Mr. Speaker: Not pressed. Next item, Item No. 7. Mr. Muzaffar said MPA, to please move his Call Attention Notice No. 718, in the House. Mr. Muzaffar Said MPA, please.

جناب مظفر سید: شکریہ جناب سپیکر صاحب۔ محترم جناب سپیکر صاحب! آپ کی وساطت سے صوبائی حکومت کی توجہ اس اہم اور فوری نوعیت کے مسئلے کی طرف مبذول کرانا چاہتا ہوں کہ صوبے میں کلاس فور کی تقرریاں ہوتی ہیں ہر صوبائی حلقے میں حق تھا کہ اس کا ہی باشندہ تعینات فرمائیں لیکن باہر سے لوگوں کو وہاں بھرتی کیا گیا جو اس حلقے سے ظلم ہے خاص کر دیر پائین میں۔ جناب سپیکر صاحب۔

جناب سپیکر: زما په خیال په دې باندې خو Discussion دے نو۔

جناب مظفر سید: نه جی Discussion نه جی بس جی زه په یو منټ کښې هغه خپل مؤقف واضح کړم۔ سپیکر صاحب د پی ټی سی اساتزه د پاره په یونین کونسل کښې میرټ جوړیږی او Constituency هغه مقرر کیږی دا ټهیک خبره ده خو کلاس فور نه په یونین کونسل باندې نه په تحصیل باندې، نه په سب ډویژن باندې، نه په صوبائی حلقه باندې او لرې لرې ځایونو نه پسې خلق خپل منظور نظر خلق رالیږی او هلته ئے تعینات کوی نو دا د کوم ځائے انصاف دے؟ دا د هغه خلقو سره ظلم نه دے؟ دا د دغه خلقو حق وهل نه دی؟ چې یو پوسټ په پراپر دیر کښې خالی دے یا په تیمرګره کښې خالی دے یا د هغې په ارد ګرد کښې خالی دے او ځه ورپسې د لرې ځائے، په شو میله لرې کس رالیږم او هغه هلته تعینات کوم نو دې وجې نه زما دا درخواست دے چې ستاسو په وساطت سره چې دغه تقرریانې د منسوخ کړې شی او آئنده د پاره د هم په دغه صوبائی، هغه د هر چا چې ده که دلته ده او که هلته ده، هر ځائے کښې چې ده، د هغې صوبائی حلقې، بې شکه دغه منسټر صاحب د او بې شکه دغه منسټر د خپل خلق بهرتی کړی خو د دغه صوبائی حلقې کس د دی د بلې حلقې کس په د دغه ځائے کښې نه بهرتی کیږی۔ زما دا استدعا ده او زه غواړم دا چې جناب سپیکر صاحب! د دې خبرې په اختتام کښې زما په ضلعې پیسې Not pressed ځکه ورنکړے شی چې زه وربا ندې Stress کوم چې یره دا د خواه مخواه او کړے شی۔

جناب محمد امین: جناب سپیکر صاحب! سپیکر صاحب دا جی یو ډیره اهمه خبره ده۔

جناب سپیکر: ملک ظفر اعظم صاحب۔

جناب محمد امین: سپیکر صاحب! زما یو عرض واورئی۔

جناب سپیکر: ملک ظفر اعظم صاحب۔

جناب محمد امین: سپیکر صاحب! دا ډیر اهمه خبره ده مظفر سید چې۔

جناب سپیکر: چې اهمه خبره ده نو-----

جناب محمد امین: دا عرض کوم چې دا Exercise د صوبې په ټولو حلقو کښې، په ټولو صوبائی حلقو کښې جی دا Exercise روان دے۔ زما په حلقه کښې هم دا

قسمه صورت حال دے چې د بهر نه خلق راغلې دے او هغوئی په مختلفو ادارو کښې اغستی شوی دی نو دې د پاره په ټوله صوبه کښې یو پالیسی دا سې جوړول پکار دی چې په کومه حلقه کښې ځایونه خالی وی چې هم د هغې حلقې د هغې صوبائی حلقې کلاس فور په هغې باندې بهرتی کیږی۔

جناب سپیکر: جی ملک ظفراعظم صاحب۔څه دا سې خو بہ جواب ورکړه چې هغه دغه وائی چې Not pressed نو د توجه دلاؤ نوټس سره به ته څه چل کوئی ؟

جناب ظفراعظم (وزیر قانون): سر! بات یہ ہے جناب سپیکر صاحب! کہ مظفر سید صاحب کا حلقہ جو ہے۔وہ۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: ٹھیک ہے۔آپ اس کو نہ چھیڑیں۔نہ چھیڑیں۔

(اسمبلی سکرٹریٹ کے ٹیکنکل اہلکار کو ہدایت کرتے ہوئے)

جناب سپیکر: اگر ضرورت پڑی تو دوسرا مائیک آپ استعمال کر سکتے ہیں۔جی۔

وزیر قانون وپارلیمانی امور: ضلع ہیڈ کواٹر میں ان کا حلقہ آتا ہے ضلعی ہیڈ کواٹر کی پوسٹیں جو ہوتی ہیں وہ ایک حلقے کے لئے مختص نہیں ہوتیں۔ان کو سارے ضلعوں کے جو عوام ہوتے ہیں۔ ضلعی ہیڈ کواٹر ز کی پوسٹیں انہی میں بانٹ دی جاتی ہیں۔لہذا وہ اسی صورت میں ہو چکی ہیں۔مجھے یقین ہے کہ ان کو بھی پتہ ہے۔

جناب سپیکر: جی۔

وزیر قانون: تو اگر ان کی کوئی اور ایسی بات ہو ضلعی پوسٹوں کے علاوہ تو وہ بتادیں۔ہم ان کے ساتھ۔۔۔۔۔

جناب مظفر سید: جناب سپیکر! زه دا په ډیر معزرت سره درخواست کوم چې په دغه Constituency کښې چې دے ورته هیډکواټر وائی، په دغه کښې ووټ ما اخستې دے۔د دغه خلقو حق دے۔ زه دا وایم چې هم د دغه ځائے کس د اوشی۔ بې شکه بل ثوک د اوکړی۔ ظفر اعظم صاحب د اوکړی۔ د تیمرګرې سړې د اوکړی ما ته پرې اعتراض نشته خو زه پکښې دا نه منم چې د تیمرګرې حق د بل ځائے حق د غرونو سوکو ته خیژی۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: منسټر صاحب وائی چې داسې څه بې انصافی شوی وی نو مونږه د هغې ازاله کوؤ کنه۔

جناب مظفرسید: بې انصافی شوې ده زه وایم چې دا بې انصافی شوې ده جی۔

Mr. Speaker: Next. Mr. Israullah Khan Gandapur, MPA, to please move his Call Attention Notice No. 731, in the House. Mr. Israullah Khan Gandapur, MPA.

جناب اسراراللہ خان گنڈاپور: شکریہ جناب سپیکر! جناب سپیکر! میں آپکی وساطت سے اس ایوان کی توجہ اس امر کی طرف مبزول کرانا چاہتا ہوں۔ کہ ڈیرہ اسماعیل خان میں بالعموم اور میرے حلقے میں بالخصوص امن وامان کی صورتحال نہایت خراب ہے مہربانی کرکے اس مسئلے کو ایوان میں پیش کرنے کی اجازت دی جائے۔ جناب سپیکر! آپ مجھے تسلی سے سن لیں۔ کیونکہ مجھے پتہ ہے کہ ہوتا وہوتا کچھ نہیں ہے۔ بہرحال مجھے تسلی سے سن لیں جی۔

جناب سپیکر: جی۔

جناب اسراراللہ خان گنڈاپور: جناب سپیکر! چند ایسے مسائل تھے جن کے لئے میں پہلے ایس پی صاحب کے پاس گیا۔ پھر اس کے بعد آئی جی صاحب کے پاس گیا۔ لیکن کچھ بھی نہ بن سکا۔ ابھی میں اس ایوان کے سامنے رکھنا چاہتا ہوں۔ جناب سپیکر! مجلس عمل کی حکومت ہے۔ اور مولانا صاحب ہمارے ضلع کے ہیں۔ میرے علاقے میں ایک میلہ لگا ہے جس میں جوئے کا ٹھیکہ =/40,000 روپے میں دیا گیا ہے۔ جوئے کا ٹھیکہ جناب سپیکر اور چوکی سے اس کا فاصلہ ایک کلومیٹر ہے۔ جناب سپیکر! ایک اور میلہ لگا ہے۔ انہی تاریخوں میں ہفتے کے دوران دو میلے لگے۔ اس میں یعنی جو جوئے کا ٹھیکہ تھا۔ چالیس ہزار سے اوپر دیا گیا۔ میں ڈی آئی خان اور ٹانک روڈ پر، ہتھالے کا گاؤں واقع ہے۔ وہاں پر جوئے کا ٹھیکہ ہوا =/40,000 سے زیادہ۔ جناب سپیکر! ایک اور واقعہ ہوا موضعے کوٹ جاتی جو مخدوم صاحب کا حلقہ ہے وہاں سے ایک لڑکا اغوا ہوا۔ اور جناب سپیکر دولاکھ روپے انہوں نے As a ran sum ان کو Pay کئے اور اس لڑکے کو چھڑایا گیا۔ پولیس نے اس کی ایف آئی آر تک درج نہیں کی۔ کبھی وہ کہتے ہیں کہ پنجاب کے ساتھ حد لگتی ہے اور کبھی کہتے ہیں کہ یہ ہمارے Jurisdiction میں نہیں آتا ہے۔ مطلب ہے کاغذوں میں وہ معاملہ آج تک نہیں ہے۔ جناب سپیکر! یہ چند ایسے واقعات تھے جو کہ وہاں پر ہوئے۔ میں نے ایس پی صاحب

سے ریکوئسٹ کی کہ مہربانی کرکے اس طرف توجہ دیں کہیں انکو نہ تو کبھی چیئرمین سینٹ کے استقبال سے فرصت ملتی ہے۔اور کبھی کہتے ہیں کہ گورنر سرحد آرہے ہیں اور انکو میں نے Protection دینی ہے۔آئی جی صاحب کے پاس گیا جناب سپیکر۔ آئی جی صاحب تو میرے خیال میں اگر فوج میں ہوتے تو زیادہ بہتر ہوتے کیونکہ وہ کہتے ہیں۔ کہ میں Chain of Command پہ یقین رکھتا ہوں۔ پہلے ڈی آئی جی سے بات کرونگا۔ جناب سپیکر! آپ کو بھی پتہ ہے کہ ڈی آئی جی اور ڈی سی او آجکل پوسٹ آفس بنے ہوتے ہیں۔ جن میں Coordination ہوتی ہے باقی ان کے پاس کچھ بھی نہیں ہے۔ جناب سپیکر! ہمارے وزیراعلیٰ صاحب فلور آف دی ہاؤس پہ باتیں کرکے نہیں تھکتے کہ ایم پی ایز اگر مجرموں کی پشت پناہی چھوڑ دیں۔ تو ان شاء اللہ پورے صوبے میں امن و امان ہوگا۔ جناب سپیکر! وزیراعلیٰ صاحب، وزیراعظم صاحب سے کہتے ہیں۔ کہ ہمیں دس ہزار کی نفری اور دے دیں تاکہ صوبے میں امن و امان ہو، اور امن و امان کی یہ حالت ہے، میں اسکو Conclude کرونگا اس کے ساتھ جناب سپیکر۔ یہ ریمارکس تھے امریکن صدر کے جو کہ انہوں نے اس وقت لکھے۔ 1800ء میں۔ انہوں نے لکھا۔ "I think we have more machinery of government than is necessary, too many parasites living on the labor of industrious" میرے خیال میں ہمیں ان پر پیسہ ضائع نہیں کرنا چاہیئے اور انور کمال خان کی طرح مثال اپنانی چاہیئے کہ ہم اپنا دفاع اگر خود کریں۔ تو اس پولیس کی ضرورت ہی باقی نہیں رہے گی۔

(تالیاں)

جناب سپیکر: مشتاق غنی صاحب۔

جناب مشتاق احمد غنی: جناب سپیکر! اس سے Connected میں ایک گزارش پیش کررہا ہوں کیونکہ آئی جی پی صاحب یہاں بیٹھے ہوئے ہیں۔ ایک سٹینڈنگ آرڈر نمبر 11 جاری ہوا تھا جی 1987ء میں آئی جی پی آفس سے ہنگو کا جو پولیس ٹریننگ کالج ہے اس کے بارے میں۔ اور اس میں سر! جو آفیسر جایا کرتے تھے وہ ایک Punishment کے طور پر اپنے آپکو تصور کرتے تھے۔ کام نہیں کرتے تھے۔ انکو Incentive دینے کے لئے جناب کہ جو بھی آفیسرز ادھر جائیں۔ وہ First time position لیں۔ Three yours وہاں پہ سروس کریں۔ اور پھر A گریڈ لیں۔ ہر سال انہی پرفارمنس کا تو انکو One step,

promotion دی جائیگی جی۔ وہ پروموشن دی گئی جناب 1987ء میں۔ میں اس آفس کی حالت زار آپکو بتاتا ہوں جی۔ ہوا یہ کہ 1987ء کے آرڈر کو عدالت میں چیلنج کیا گیا۔ سروس ٹریبونل میں، سپریم کورٹ میں۔ دونوں نے یہ فیصلہ دیا کہ آئی جی پی کو یہ چاہیے تھا کہ اس فیصلے کو صوبائی حکومت کی منظوری سے نافذ کرتا۔ اب بھی آئی جی پی اس آرڈر کو صوبائی حکومت سے منظور کرکے نافذ کر دیں۔ تو یہ لوگ Regularize ہو جائیں گے۔ کیونکہ گورنمنٹ نے آفس سے انکو پروموشن دی ہے۔ لیکن سر! ہوا یہ کہ 1998ء تک آئی جی آفس اتنے طویل عرصے میں صوبائی حکومت کو یہ منظوری کے لئے نہیں پیش کر سکا۔ اب صوبائی حکومت کو منظوری کے لئے پیش کیا۔ سٹینڈ نگ آرڈر نمبر 7 سر! 7 اور 11 دونوں آپ پڑھیں۔ Same wording ہے۔ اور صوبائی حکومت نے منظور کر کے نافذ کر دیا ہے۔ اور اس پر انہوں نے کیا یہ کہ وہ 17 سال سے جو لوگ سب انسپکٹرز سے انسپکٹرز بن گئے تھے۔ 17 سال فیلڈ میں کام کرتے رہے۔ انکو آج Revert کر دیا گیا جناب۔ آپ مجھے یہ بتائیں کہ یہ آفیسر 17 سال حکومت کے آرڈر پہ پروموٹ ہوئے۔ کام رک گیا۔ آج اسی آفس میں Sub-ordinate کے طور پر کیسے کام کر سکیں گے۔ میری یہ گزارش ہے آئی جی پی صاحب بھی سن رہے ہیں۔ پراونشل گورنمنٹ بھی یہاں بیٹھی ہوئی ہے۔ کہ ان لوگوں کے ساتھ انصاف کیا جائے۔ اس حکم نادر شاہی کو فوراً Stop کیا جائے۔ اور اس کے اوپر صوبائی حکومت اور دفتر بیٹھ کر کچھ فیصلہ کریں۔ کہ یہ جو دو ڈھائی سو آفیسر ز ہیں۔ یہ پورے صوبے کے ہیں۔ جن کو آج آپ نے ایک آفیسر بنایا اور پھر کل کلرک بنا رہے ہیں انکو تو ان سے آپ کیا پرفار منس لیں گے۔ اور وہ کیا اس ڈیپارٹمنٹ کی خدمت کرینگے۔ جبکہ قصور سارا آئی جی پی آفس کا ہے ان آفیسر ز کا قصور نہیں ہے سر!۔ جو بھی آئی جی پی تھا اس پورے Tenure میں، اس دفتر کا قصور ہے اور سزا کس کو مل رہی ہے؟ 17 سال سے تعینات ان آفیسر ز کو جنکی پروموشن ہوئی تھی۔ قصور کیا ہے۔ پراونشل گورنمنٹ کا بھی اس میں قصور نہیں ہے۔ کہ اس کو تو Put up بھی نہیں ہوا۔ اور آج جب Put up ہوا۔ 17 سال بعد تو گورنمنٹ نے منظوری دے دی ہے۔ لیکن ہوا یہ کہ ان لوگوں کو Revered کر دیا گیا۔

جناب سپیکر: مشتاق غنی صاحب Sorry آپ نے جب ابتدا کی اپنی تقریر کی۔ تو آپ نے کہا کہ اس سے Interconnected ہے۔ لیکن یہ Disconnected ہے اس سے۔ ایک طرف وہ کچھ اور کہہ رہے ہیں۔ اور آپ کچھ اور کہہ رہے ہیں۔

جناب مشتاق احمد غنی: بات یہ ہے۔ کہ یہ۔۔۔۔۔ پولیس کی۔۔۔۔۔

Mr. Speaker: Jee Honorable Minister for Law and Parliamentary Affairs.

جناب ملک ظفر اعظم صاحب۔ جناب ملک ظفر اعظم صاحب۔

جناب ظفر اعظم (وزیر قانون): جناب سپیکر صاحب۔ ہمارے گنڈاپور صاحب نے جو نکتہ اٹھایا ہے یقیناً یہ تو بہت ہی پریشانی کی بات ہے۔ لیکن اس سے پہلے ڈی آئی خان کے تقریباً 4 معزز اراکین اس ہاؤس میں بیٹھے ہیں۔ جوئے کی کبھی بھی کوئی نشاندہی ہاؤس میں نہیں ہوئی۔ کبھی بھی ایسی بات نہیں ہوئی۔ لیکن بہر حال جب آج انہوں نے کر دی ہے۔ کہ ایس پی صاحب اور اس کا عملہ یا ڈی آئی جی صاحب کے پاس گئے ہیں۔ آئی جی پی صاحب کے پاس یہ گئے ہیں میں انکو یقین دلاتا ہوں کہ ہم آئی جی پی صاحب کو ہدایت جاری کرینگے۔ کہ وہ امن عامہ کے لحاظ سے ہمارے معزز اراکین کی نشاندہی پر پورا پورا عمل کریں۔

جناب سپیکر: جناب مشتاق غنی صاحب کے سلسلے میں، جو انہوں نے۔۔۔۔۔

وزیر قانون: یہ فریش لیکر آئیں۔ ہم جواب دے دینگے۔

جناب مشتاق احمد غنی: سر! فریش کی بات نہیں ہے۔ یہ آرڈر انکو جاری ہو گئے ہیں۔

جناب سپیکر: وہ دیکھیں گے۔ دیکھیں گے جی۔

جناب مشتاق احمد غنی: ان کے Reversion کے آرڈر جاری ہو گئے ہیں۔ اور یہ بڑی ناانصافی ہو گی 17 سال ایک آفیسر کو پروموٹ کر کے آج Reverted کریں۔

Mr. Speaker: Next Item…..

شہزادہ محمد گستاسپ خان: سر! یہ بات تو ہو گئی ہے۔۔۔۔۔

کلاس فور ملازمین کی تقرریوں پر بحث

جناب سپیکر: میں آپ کو دعوت دے رہاہوں آپکا نمبر ہے۔ بس آپ جو کچھ کہنا چاہتے ہیں۔ جناب شہزادہ محمد گستاسپ خان صاحب صوبے میں کلاس فور ملازمین کی تقرری پر بحث میں حصہ لینے والے معزز اراکین۔ جناب شہزدہ محمد گستاسپ خان صاحب۔ بس دو منٹ۔ دو منٹ۔

شہزادہ محمد گستاسپ خان: بس دو، دو منٹ۔

جناب سپیکر: مطلب یہ ہے کہ جو زیادہ بولنا چاہتے ہیں میں۔۔۔۔۔

شہزادہ محمد گستاسپ خان: اچھا جی۔

جناب سپیکر: میرے خیال میں اگر عبدالاکبر خان کو بولنے کا موقع دیں۔ تو۔۔۔۔۔

شہزادہ محمد گستاسپ خان: میرا خیال ہے سر اس پر عبدالاکبر خان سے Open کرائیں۔۔۔۔۔

جناب عبدالاکبر خان: نہیں نہیں۔

شہزادہ محمد گستاسپ خان: میں بعد میں Conclude کرونگا سر۔

جناب عبدالاکبر خان: نہیں سر، نہیں سر۔

جناب سپیکر: جی۔

شہزادہ محمد گستاسپ خان: اس پر سر کافی ممبران اسمبلی نے بحث کی ہے۔ اور حکومت کی طرف سے بھی یقین دہانیاں اس میں آتی رہی ہیں۔ میں سمجھتا ہوں سر کہ اس مسئلہ کو حکومت کی طرف سے بے جا طول دے دی گئی ہے۔ یہ اتنی اہمیت صاحب حامل مسئلہ نہیں تھا۔ کیونکہ اس سے پہلے بھی تقرریاں ہوتی رہی ہیں۔ اور اس سے پہلے بھی اپوزیشن اسمبلی رہی ہے۔ گورنمنٹ بھی اپوزیشن میں رہی ہے ممبران ہی کیوجہ سے اسمبلی چلتی ہے۔ Unofficially آپ سر! اس بات کے گواہ ہیں۔ آپ خود، جب ہم حکومتوں میں تھے۔ تو آپ حکومت سے باہر تھے۔ آپ اپوزیشن کا حصہ تھے۔ لیکن آپ اس ہاؤس میں بیٹھے ہیں۔ And you are a witness to it. کہ کبھی بھی (شور) سر! یہ۔۔۔۔۔

<u>Mr. Speaker</u>: Please order, please, please. Jee.

شہزادہ محمد گستاسپ خان: سر! کبھی پہلے ایسا نہیں ہوا کہ ممبران اسمبلی کو کسی مسئلے میں Ignore کیا گیا ہو۔ ممبران اسمبلی کی رائے نہ لی گئی ہو۔ ہم یہ نہیں چاہتے سر۔ کہ ہاؤس میں بدمزگی بڑھے۔ ہاؤس میں ڈویژن آئے حکومت اور ممبران آپس میں الجھ پڑیں۔ ہم چاہتے ہیں Sino the sailing ۔ لیکن

حکومت کی طرف سے بعض ایسی باتیں آتی ہیں جن کی نشاندہی ہمارے معزز اراکین نے اسمبلی میں کی ہے۔ کہ حکومت کی طرف سے کچھ زیادتی ہو رہی ہے۔ نہ صرف اپوزیشن کے ممبران کے ساتھ ہو رہی ہے بلکہ گورنمنٹ سائیڈ کے ممبران کو بھی Ignore کیا جارہاہے۔ تو سر! میری یہ گزارش ہے کہ کلاس فور کبھی ایک Criteria بھی ہے۔ اس علاقے کا ہونا چاہیے، صحت مند ہونا چاہیے۔ Age اس کی برابر ہونی چاہیے۔ اور سب سے بہتر فیصلہ اس علاقے کا، اس Contingency کا ممبر کر سکتا ہے۔ انہیں بیٹھا کر آپس میں تصفیہ کرا کر مختلف Candidates کو ایک نام دے سکتے ہیں۔ جو Fit ہو۔ اور وہ وہاں پر Sine کریگا۔ ایک حلقے کے ممبر کے علاوہ اگر دوسرا کوئی اس حلقے میں فیصلہ کریگا تو یہ ظاہری بات ہے کہ ممبران اسے محسوس کرینگے اور تلخی اس سے بڑھے گی۔ میری یہ گزارش ہے آپ Wittiness ہیں۔ آپ Speaker of the house ہیں۔ آپ Custodian ہیں۔ اسمبلی کے ممبران کے حقوق کے۔ جیسے Precedents ہیں Past کے۔ جو Precedents گزر چکے ہیں۔ جس طرح حکومتیں چلی ہیں۔ تو آپ یہ یقینی بنائیں۔ آپ متعلقہ لوگوں سے بھی بات کریں۔ بتائیں حکومت کو I hope good senses prevails on the Government. اور وہ یہ فیصلہ کریں۔ کہ ممبران کو Consult کرکے ان کی اپوائنٹمنٹس کی جائیں۔ تھینک یو جی۔

جناب سپیکر: شکریہ جی۔ عبدالاکبر خان صاحب۔ عبدالاکبر خان صاحب۔

<u>جناب عبدالاکبر خان:</u> تھینک یو جناب سپیکر۔ میں تو ابھی کچھ پوائنٹس لکھ رہا تھا۔ میں مشکور ہوں جناب سپیکر۔ کلاس فور کا مسئلہ میرے خیال میں اگر ہر روز نہیں تو ہر دوسرے روز اس اسمبلی میں اٹھایا جاتا ہے۔ اور بعض ممبران صاحبان، اخبار نویس بھائی اور بعض دوسرے لوگ بھی شاید یہ سمجھتے ہونگے کہ یہ مسئلہ کیوں اتنا اہم بن گیا ہے۔ کہ صوبائی اسمبلی کے ممبران روزانہ اس پر پوائنٹ آف آرڈر یا کسی اور ذریعے سے اس مسئلے کو اٹھاتے ہیں جناب سپیکر! یہاں پر اگر آپ دیکھیں۔ تو کسی ممبر نے بھی یہ نہیں کہا کہ پی ٹی سی استاد کو اس کی سفارش پر لیا جائے۔ کسی جونیئر کلرک کو اس کی مرضی پر لیا جائے۔ یعنی جو پوسٹیں میرٹ کے لئے Reserved ہیں۔ وہ میرٹ پر ہی لی جائیں جن پوسٹوں کے لئے Competition ہے، میرٹ رکھا ہوا ہے وہ پوسٹیں خواہ معمولی گریڈ کی پوسٹیں ہی کیوں نہ ہوں وہ میرٹ پر ہونی چاہئیں اور میں ایک بات

جناب سپیکر! آپ کی وساطت سے آنریبل ممبرز کو بتانا چاہتا ہوں کہ بھرتی کا جہاں تک تعلق ہے کہ جو ممبر زیادہ افراد کو بھرتی کرے گا اسکو زیادہ ووٹ ملیں گے میرے خیال میں یہ خام خیالی ہے بلکہ یہ الٹا امن کے لئے نقصان دہ ہے۔ کلاس فور کا معاملہ جناب سپیکر! بالکل الگ ہے۔ جب ہم ووٹ کے لئے جاتے ہیں تو لوگوں سے وعدے کرتے ہیں کہ ہم آپ کے حقوق کا تحفظ کریں گے۔ جب ہم ووٹ کے لئے جاتے یا ووٹ کے بعد بھی جاتے ہیں تو ہم وہاں پر علاقے کے عوام سے کہتے ہیں کہ ہم آپ کے حقوق کا تحفظ کریں گے۔ کلاس فور ایک ایسی پوسٹ ہے جس کے لئے کوئی میرٹ نہیں ہے سوائے Age کے اور Fitness کے تو پھر ہم کیوں بار بار اس مسئلے کو اٹھا رہے ہیں؟ پھر ہم نے کیوں اسکو ایجنڈے میں ایک آئٹم رکھا ہوا ہے اس پر ڈسکشن کے لئے اور آج آپ نے اس کے لئے دن مقرر کیا ہے۔ جناب سپیکر! اگر میرے ایک گاؤں میں، میرے حلقے میں ایک سکول میں ایک کلاس فور کی پوسٹ خالی ہو جاتی ہے اور کسی اور حلقے سے اسی پوسٹ کو Fill کرنے کے لئے حکومت یا منسٹر کسی کو بھیج دیتا ہے تو آپ مجھے بتائیں اور میں حکومت سے پوچھنا چاہتا ہوں کہ میں اس گاؤں میں اپنے ووٹروں کو کیا جواب دونگا؟ کیا وہ مجھ سے یہ نہیں پوچھیں گے کہ تم اتنے نکمے ہو کہ اپنے حلقے کا تحفظ نہیں کر سکتے۔ کیا اس پوسٹ کے لئے کوئی میرٹ تھا کہ باہر سے آدمی کو لایا گیا؟ کیا ہمارے اس گاؤں میں کوئی ایسا شخص نہیں تھا کہ جو چوکیداری کر سکے؟ کیا ہمارے اس گاؤں میں کوئی ایسا آدمی نہیں تھا جو اس سکول میں چپڑاسی کی نوکوی کر سکے؟ مجھے بتائیں کہ ہم کیا جواب دیں؟ اور یہی چیز جب ہمیں گاؤں میں کہی جاتی ہے تو پھر یہاں پر اسمبلی میں آکر ہم اسکو Agitate کرتے ہیں۔ یہی چیز، جب ہمیں طعنہ دیا جاتا ہے کہ آپ کیسے ممبر ہیں، یہی طعنہ جب ہمیں گاؤں میں دیا جاتا ہے کہ آپ کیسے ممبر ہیں کہ آپکے گاؤں، آپکے حلقے میں ایک پوسٹ خالی ہو گئی اور اس پوسٹ کو Fill کرنے کے لئے دوسرے حلقے سے یا دوسری جگہ سے ایک آدمی کو بھیجا گیا اور اسکو Fill کیا گیا۔ جناب سپیکر! ایک ممبر جب ووٹ کے لئے جاتا ہے تو اگر ہم اپنے عوام کا اور اپنے ووٹروں کا اتنا بھی تحفظ نہیں کر سکتے اور میں حکومت سے پوچھنا چاہتا ہوں کہ اگر ایک گاؤں میں پوسٹ خالی ہے تو اسی گاؤں کا آدمی اس کے لئے زیادہ اہل ہو گا یا دوسرے علاقے آیا ہوا آدمی اس کے لئے اہل ہو گا؟ جناب سپیکر! اگر اس گاؤں کا آدمی، اگر چوکیدار کی پوسٹ ہے تو وہ دن رات اسی گاؤں میں رہتا ہے آپکو یاد ہو گا کہ 1985ء میں کہ جب DDAC اس ایکٹ کا نام تو مجھے

نہیں معلوم لیکن DDAC ایکٹ کی طرز کا ایکٹ تھا اور اسمیں One to four جو اپوائنٹمنٹس تھیں وہ ممبران کی Discretion پر تھیں۔اس کے بعد پھر DDAC آیا تو اسمیں چونکہ وہ ایک Convention بن گیا کہ جس حلقے میں، جس گاؤں میں کلاس فور کی پوسٹ خالی ہو جاتی تھی اسی گاؤں سے وہ ممبر، اور ہم بھی جناب سپیکر جراءت نہیں کر سکتے تھے اگر میرے ایک گاؤں میں پوسٹ خالی ہو گئی ہے تو میں دوسرے گاؤں سے آدمی کو نہیں لا سکتا تھا۔ ہم ممبران بھی یہ جراءت نہیں کر سکتے تھے کہ دوسرے گاؤں سے یا دوسرے یونین کونسل سے آدمی لا کر ادھر لگاتے۔جناب سپیکر! یہ ایک Convention تھا جو تیرہ چودہ سال چلا، جناب سپیکر اور اب لوگوں کو تو یہ زبانی یاد ہے کہ آپ سے پہلے تو کلاس فور کی پوسٹ کسی گاؤں میں خالی ہوتی تھی تو وہ عام آدمی کو بھی پتہ لگ جاتا تھا جی اور وہ ممبر کے کہنے پر پر کی جاتی تھی جناب سپیکر! آخر ہم نہیں سمجھتے کہ رکاوٹ کیا ہے اسمیں کونسی چیز ہے جو حکومت کے لئے رکاوٹ بنی ہوئی ہے۔اگر یہ کہتے ہیں کہ جی لوکل گورنمنٹ آرڈیننس میں اسطرح کی کوئی بات ہے تو میں نے تو لوکل گورنمنٹ آرڈیننس پڑھا ہے، آرڈیننس کے اندر تو ایسی کوئی بات نہیں ہے کہ آپ سیکشن اول کا حوالہ دیکر کہتے ہیں کہ آپ اسمیں Amendment نہیں کر سکتے۔وہ تو رولز آف بزنس میں ہے۔جناب سپیکر! اور رولز آف بزنس اس لوکل گورنمنٹ آرڈیننس میں لکھا ہے کہ They will be framed by the Provincial government. پراونشل گورنمنٹ کو اختیار ہے کہ وہ ان رولز کو Frame کر لے۔اب جب آپکا اختیار کہ آپ رولز کو Frame کر سکتے ہیں تو آپکو یہ اختیار بھی ہے کہ آپ رولز میں Amendments بھی کر سکتے ہیں۔ اگر آپ نے ایک ایسے وقت میں وہ رول بنایا ہے جب یہ پراونشل اسمبلی معرض وجود میں نہیں تھی، اگر آپ نے وہ رول ایسے وقت بنایا جب یہ ممبرز نہیں تھے، آپ نے وہ رول ایسے وقت میں بنایا کہ جب ڈیموکریسی یہاں پر نہیں تھی۔تو اب تو حالات کے مطابق آپ اس رول میں Amendments کر سکتے ہیں یہ آپ کے لئے کوئی اتنا مشکل کام نہیں۔اگر آپ ڈی ڈی سی کا چیئرمین ڈسٹرکٹ ڈیویلپمنٹ کمیٹی کا چیئرمین جو ڈسٹرکٹ ناظم ہوا کرتا تھا اور جب آپ کو ضرورت پڑی اور آپ کی مرضی ہوئی تو آپ نے اس ڈی ڈی سی کے چیئرمین جو ناظم ہوا کرتا تھا آپ نے اسکو چینج کر کے ڈی سی او کو، اس ڈی ڈی سی کا چیئرمین بنا دیا، جب آپ اپنے لئے ڈی ڈی سی کا چیئرمین تک آپ چینج کر سکتے تو آپ اس سارے ایوان کے

لئے ان رولز میں ایک معمولی Amendments نہیں کر سکتے کہ One to fourteen کی بجائے Two to fourteen کر لیں (تالیاں) وہ صرف ایک Word اور میں جناب سپیکر! سمجھتا ہوں کہ یہ مسئلہ اٹھتا رہے گا اور مسئلے آپ کے لئے بنتے رہیں گے، اس چیئر کے لئے مسئلے بنتے رہیں گے۔ میں اس بات پر یقین رکھتا ہوں کہ حکومت جو بھی کرتی ہے کیونکہ ہمارے ممبران کے پاس سوائے اس فلور پہ کہنے کے لئے کوئی اور جگہ نہیں ہے۔ ہم اپنے مسائل کو Agitate کرینگے۔ تو اسی فلور پر Agitate کرینگے۔ ہمارے ساتھ جو زیادتیاں ہو رہی ہیں، ان زیادتیوں کو اگر Agitate کرینگے تو اسی فلور پر Agitate کرینگے اور آپ کے لئے مشکلات بنیں گی، اسی اسمبلی کی Proceeding کے لئے مشکلات بنیں گی تو یہ حکومت کیوں آپ کو مشکلات سے پھنسانا چاہتی ہے؟ یہ حکومت کیوں آپ کو مشکلات سے باہر نہیں نکالنا چاہتی؟ یہ حکومت کیوں یہ چاہتی ہے کہ ہم روزانہ اس مسئلے کو یہاں پر اٹھائیں اور بار بار لوگ دیکھیں کہ جی یہ کلاس فور کے لئے لڑ رہے ہیں۔ ہم کلاس فور کے لئے نہیں لڑ رہے ہیں ہم اپنے حلقے کے حقوق کے لئے لڑ رہے ہیں۔ اپنے ووٹرز کے حقوق کے لئے لڑ رہے ہیں جنہوں نے ہمیں ووٹ دے کر یہاں پر بھیجا ہوا ہے۔ جناب سپیکر! اس مسئلے کو خدا کے لئے ختم کریں جناب سپیکر! میں ایک بات اور کہنا چاہتا ہوں اور وہ یہ کہ جناب سپیکر، اگرچہ آنریبل وزیر زکواۃ صاحب موجود نہیں ہیں لیکن زکواۃ کی ساری کمیٹیاں توڑ دی گئی ہیں، ڈسٹرکٹ میں تو آپ نے کسی کو لگایا تو لگایا لیکن اب تو وہ ایڈ منسٹریٹر بھی جناب سپیکر!، اس کا بھی ہمیں پتہ نہیں ہے اوپر سے لسٹ آتی ہے اور وہ ایڈ منسٹریٹر بھی اپنی مرضی کے لگا رہے ہیں گاؤں کی سطح پر زکواۃ کمیٹیوں کے ایڈ منسٹریٹرز بھی اپنی مرضی سے لگا رہے ہیں۔ جناب سپیکر! اب آنریبل ممبرز کو، اس اسمبلی کے ممبرز کو ٹھیک ہے ہم کہتے ہیں الیکشن کرائیں، آپ ان کمیٹیوں کے الیکشن کرائیں اور جب تک الیکشن نہ ہو اس فنڈ کو تقسیم نہ کیا جائے اور اگر آپ فنڈ کو تقسیم کرتے ہیں تو پھر ایڈ منسٹریٹرز میں آپ کو اختیار نہیں ہونا چاہیے، ان آنریبل ممبرز کا بھی اختیار ہونا چاہیئے۔ تھینک یو جناب سپیکر۔

(تالیاں)

جناب سپیکر: تھینک یو۔ جناب بشیر احمد بلور صاحب۔

جناب بشیر احمد بلور: جناب سپیکر صاحب، ډیره مهربانی۔ تاسو دې اهم مسئلې باندې ما ته اجازت راکړو زه پرې خبرې اوکړمه۔ سپیکر صاحب! د ټولو نه

مخکښې به زه ستاسو Attention به دې ته Divert کومه چې پهلا Speech چې کوم وخت زمونږ چیف منسټر صاحب دې هاؤس کښې کړے وؤ نو هغوئی دا وئیلی وو چې هر ایم پی اے به د خپلې حلقې وزیراعلیٰ وی او بیا تاسو سوچ اوکړئی چې هر یو ایم پی اے د خپلې علاقې وزیراعلیٰ وی نو وزیراعلیٰ سره اختیارات خو تاسو ته هم پته ده او ما ته هم پته ده چې څومره اختیارات وی، او مونږ څه له ژاړو؟ زمونږ کمرې شوی دی او مونږ ته نه دی راکړی شوی، زمونږ سکول اپ ګریډ شوی دی او مونږ ته نه دې شوې، او زمونږ سکول کښې اپ ګریډیشن نه دے شوې۔ سپیکر صاحب، دا هغه مسائل دی چې کوم وخت مونږه تاسو ته دا ریکوسټ کړے وو او دلته هغه کیمټی په میټنګ کښې هم خبره شوې وه چې DDAC چې کوم ایکټ وو چې هغه دلته کښې موجود وې نو دا به نه د کلاس فور جهګړه وه نو نه به د کمرو جهګړه وه۔ کله چې په بجټ کښې Block allocation کیږی نو هغه به هم د دې د پاره به کیدلو مخکښې چې یره هغه DDAC کښې به ناست وی خپل ممبران د خپلې علاقې خبره به کوی نو هغه Block allocation طریقې سره به تقسیم شی۔ هغه Block allocation که د پیسو وو، که Block allocation د کمرو وو که Block allocation د سکول د اپ ګریډیشن وو، که Block allocation د روړز وو نو دا ټوله خبره به په دې DDAC کښې کیدله د هغې باره کښې مونږه ډیر زیات کوشش، تاسو ته مو هم اووئیل او تر دې پورې چې مونږه په دې فلور آف دی هاؤس دا خبره هم کړې وه چې بې شکه چې چرته مونږه الیکشن ګټلی هم دی هلته د هم د DDAC چیئرمین ستاسو د پارټی اوشی، د MMA د اوشی خیر دې د اپوزیشن طرف نه د یو هم د DDAC چیئرمین نه وی، مونږه چیئرمینی نه اخلو، خو دا DDAC د بحال شی چې دا مسئلې حل شی هلته دا کلاس فور هم هغې کښې حل کیدل۔ بد قسمتی دا ده جناب سپیکر صاحب! چې زمونږ کسان صاحبان نوی راغلی دی او تاسو پوره Attention هم دوئی ته نه ورکوئی کنه تاسو ته علم دې او ما وزیراعلیٰ صاحب ته هم هغه بله ورځ ویئلی وو ما ته وویئل چې وزیراعلیٰ صاحب ته هم ډیر ځله ایم پی اے ئے پاتې شوې ئے او بیا به هم ایم پی اے ئے بیا به دغه شان تا ته هم دا پرابلم وی تاسو چې اوس، ستاسو وخت کښې تاسو ستاسو خدائے۔ ما

ورته اووائی چې په کلاس فور تاسو ته چرته تکلیف شوے وو؟ هیڅ کله هم نه په DDAC کښې به خبره راغله د لوکل ایم پی اے نه به تپوس اوشه او کلاس فور به Straight away nominate شه زمونږ وزیران صاحبان پاسی او وائی چې مونږه ډیر د میریټ خیال ساتو او دا په میریټ باندې به کوؤ نو د کلاس فور څه میریټ دې؟ دهغې خو صرف د Health fitness دې او د عمر تقاضائے ده د دهغې نه علاوه خو پکښې نه څه ایجوکیشن ورله پکار دے نه پکښې څه Exercise شته نه د پولیس په شان انټرویو شته، نه د فوج په شان پکښې انټرویو شته دے د کلاس فور د پاره خو یو عام طریقه ده په هغې کښې چې تاسو داسې اوکړئی لکه څنګه چې عبدالاکبر خان خبره اوکړله چې زما د حلقې نه، زما په حلقه کښې خو خلق ډیر دی خو زما چې کوم ورکر دے پکار دا ده چې هغه ما سره منډه وهلې ده ما سره ئے جدوجهد کړې دے زه د هغوئی په ووټ باندے راغلې ئیم که هغه ته یو کلاس فور هم نه شم ورکولې نو هغه به بیا سبا ماله څنګه ووټ راکوی۔ او دغه شان نن زه دلته اپوزیشن کښې ناست ئیم مونږه هم اخوا ته وخت تیر کړې دے خدائے شاهد دے چې مونږ چرته هم دا شان خپل کسان مو د بل په حلقې کښې نه دی کړی۔ او ما ته خپله یو واقعه یاده ده چې ما یو، د یو ډرائیور پوسټ وو او ما د بابواکرم په حلقه کښې اپوائنمنټ کړے وو نو بابو اکرم ته ما Personally request اوکړو چې دا داسې غریب سړې دے ستاسو د حلقې دے خو زما دغه دے ما کړے دے۔ باقی ما چرته هم داسې نه دی کړی دا ریکارډ وې که تاسو څه وائے نو تاسو ته به څه غلط فهمی وی خو ما بل ځائے کښې چرته نه دے کړے۔ نو زما دا درخواست دے حکومت ته چې یا خو د Straight away دا Policy matter جوړ کړی، مونږه دا نه وایو چې زا چرته رولز کښې شته، مونږه دا نه وائیو چې دا چرته قانون کښې شته دے مونږه دا وایو چې دا یو Precedent روان دے او دا د حکومت او د اپوزیشن د Good will د پاره همیشه شوے دے چې هغوئی ته دا مراعات ملاؤ شوی وی یا خو د حکومت یو ځل فیصله اوکړی چې بالکل دا کلاس فور چې دی دا به حکومت کوی مونږه ته به بیا څوک نه راځی Openly به مونږه وایو چې دا فیصله او شوله او مونږه دا نه شو کولې نو دا فیصله هم نشته دے ، خلق هم مونږ ته راځی چې کلاس فور شته او

تاسو ئے مونږ له نه راکوئی نو بیا په دې باندې زمونږ د ټولو ایم پی اے صاحبانو او زمونږ د ټریژری بنچرز هم په دیکښې اختلافات شته دې ولې چې دهغوئی په حلقو کښې هم منسټران صاحبانو د خپلې خوښې خلق کوی او اپوزیشن عاجز خو، مونږه هسې هم اپوزیشن کښې یو د حکومت د کسانو سره هم دا زیاتې کیږی خو زما به درخواست وی چې Straightaway دا یو Policy matter، وزیراعلیٰ صاحب دا او وائی چې بس دا پالیسی ده چې د نن نه پس کلاس فور چې دے هغه به زه پخپله کومه یا به ئے زما د مشران کوی د هیچا هم ضرورت نشته دے مونږه به اووایو چې ټهیک شوه نشته دے، بیا سبا له به زمونږ وخت هم راشی او هم دغه وزیراعلیٰ به وی او مونږ ته به راځی او مونږ ته مخکښې هم راتلو او مونږه ورته کړی دی خو دا وائیم چې داسې د اونه شی چې سبا بیا هغوئی سره هم داسې اوشی۔ بله خبره زمونږه ورور عبدالاکبر خان اوچته کړله د زکواة په باره کښې۔ سپیکر صاحب! خدائے شاهد دے چې دا زکواة د غریبانانو پیسې دی او پکار دا ده چې دا د مستحقینو ته اورسی۔ سپیکر صاحب زمونږ منسټر صاحب خو د ټولو نه مخکښې کمیټئ ماتې کړلې، کمیټئی ئے ماتې کړلې او ټول District administrators ئے د خپلې خوښې اولګول مونږ غږ هم نه دے کړے ښئه ئے کړی دی د هغوئی اختیار دے بې شکه او د کړی خو دا لوکل علاقه چې، چرته چې دا وارډز دی، چرته چې په کلو کښې دا کوم تنظیمونه دی هغه هم دوئی مات کړل او په هغې کښې ئے هم د خپلې خوښې Administrators اولګول نو هغه داسې Direct، او بیا د هغوئی دا Instructions هم دی دا ما ته چاته وئیلی دی I don’t Know چې Whether it is true or wrong چې یره هغوئی دا وئیلی دی، چې د کوم جماعت سره د منسټر صاحب تعلق دے ما ته ئے پته نشته دے چې د کوم جماعت سره ئے تعلق دے په MMA کښې شپږ اووه جماعتونه دی چې هغوئی وئیل چې زما د جماعت خلقو ته به دا ورکوئی بل چاته به ئے نه ورکوئی نو یو خو دا هم زیاتې دے۔ او بل دا ریکوسټ کومه ستاسو په وساطت حکومت ته چې دا داسې غریب د ټولې علاقې، زه وایم که په هر یو پارټی کښې دے خو چې غریب دے نو پکار ده چې دا سهولت هغه ته ملاؤ شی۔ او بیا دا درخواست کومه چې مهربانی دا اوکړے

شی چې دا کوم خلق چې دی دا په کلو کښې یا په علاقو کښې چې نامزد کوی ئے هغوی د بې شکه د ایم پی اے سره صلاح کوی داسې نه چې د ایم پی اے په وینا د اوکړی د ایم پی اے سره د صلاح اوکړی او داسې مخلص سړی چې په علاقه کښې د هغه Reputation داسې وی چې هغه د علاقې خلق منی نو پکار ده چې هغه دوئ Administrator جوړ کړی او د هغې نه پس که الیکشن کوی او کمیټی جوړوی نو بې شکه جوړه د کړی۔ منسټر صاحب نشته دے نو زما دا ریکوسټ دے تاسو ته چې تاسو زمونږ دا کمپلینټ هغوئ ته اوکړئ ډیره مهربانی۔

جناب سپیکر: جناب سکندرحیات خان شیرپاؤ صاحب، نشته دے۔ جناب مشتاق احمد غنی صاحب۔ جناب انور کمال خان صاحب۔ جناب سید مریدکاظم شاه صاحب۔ جناب میاں نثارگل صاحب۔ جناب عبدالماجد خان صاحب۔ جناب ڈاکٹر محمد سلیم صاحب۔

(تالیاں)

ڈاکٹر محمد سلیم: محترم جناب سپیکر صاحب! زه ستاسو ډیره زیاته شکریه ادا کومه چې تاسو ما ته د کلاس فور په بهرتی باندې دوینا اجازت راکړوهغه یو شاعر وائی چې:

کس کس کو بتائیں گے جدائی کا سبب سلیم
تو مجھ سے خفا ہے تو زمانے کے لئے آ

د کلاس فور دا خبره چې ده دا ډیره یو زړه خبره ده دا د کلاس فور د بهرتی باره کښې نه هائی کورټ فیصله کړې ده نه سپریم کورټ دا فیصله کړې ده چې دا د ایم پی اے حق دے خو زمونږ د دې سرحد اسمبلئ دا یو روایت راغلې دې چې کلاس فور همیشه ایم پی اے په خوښه باندې بهرتی کیږی، که ایم پی اے د ټریژری بنچز نه وی نو هم به د هغه خوښه وی که د اپوزیشن نه وی نو هم به د هغه خوښه وی۔ یو دور داسې وو چې شیرپاؤ خان زمونږ وزیراعلیٰ وو په مونږه باندې د دې خبرې پابندی وه په ګورې هغه ته به مونږه سلام هم نه کوؤ۔ خو ګورې هغه بیا هم دا جراءت نه دے کړې چې یره زه ستاسو نه د کلاس فور

حق اخلمه، (*تالیاں*) کلاس فور په خپله حلقه کښې به ټول مونږ بهرتی کول اوس خو پکښې یو بل رواج راوتې دے چې په مردان کښې کلاس فور دی نو ډائریکټر صاحب وائی چې دا کلاس فور صوابی ته اولیږه دا سیټونه خالی کړه او دلته به نور کلاس فور واخلو۔ ولې په صوابی کښې غریب خلق نشته دے ؟ دا آرډرونه دا دی ما سره پراته دی۔ (*کاغذات دکھاتے ہوئے*) که څوک ئے کتل غواړی نو دا دے شته دے دا د ډائریکټر صاحب آرډرونه دی ډائریکټر آرډر کړے دے فوډ کنټرولر مردان ته او د مردان هغې بیا رالیږلې دے صوابی ته ولې دا د سټرو ځائے شهبازګړه ده دا کوم سړې چې سټرې وی نو هغه به صوابی ته راځی۔ مونږه خو وایو چې مونږه له ښه سرجنان راولیږئی، ښه ښه ډاکټران راولیږئی، نو تاسو نه ښه سرجن رالیږئی او نه ښه ډاکټر رالیږئی، نه راله داسې ښه تکړه بل افسر رالیږئی، مونږه ورته وایو چې ښه ایس پی راله راولیږئی، ښه ډی سی او راله راولیږئی خو ستاسو دغه یو وس کیږی چې کلاس فور مونږ له صوابی ته رالیږئی۔ د دې کلاس فور په صوابی کښې هیڅ حق نه رسی دے د مردان دے پریږده چې دے خپل د کلاس فور وخت په مردان کښې تیر کړی کنه۔ د دې نه علاوه په هیلتھ ډیپارټمنټ کښې یو دوه بدلې شوې وی یو د مردان میډیکل کمپلیکس، ایم ایم سی نه او یو دلته د فاټا نه، ما منسټر صاحب ته اووئیل هغوئی دا مهربانی اوکړه نو هغه یو ټرانسفر ئے خو کینسل کړو خو هغه بل ټرانسفر لا تر اوسه پورې شته دے زه چې د ډائریکټر جنرل دفتر ته لاړ شمه نو ګهنټه کینمه خو هغه فائل چر ته راوځی نه خدائے خبر چې د دې کلرکانو څه صلاح ده او هغه فائل ئے غائب کړے دے۔ نو زه دا وائیم چې ګوره د کلاس فورو په صوابی کښې هم د دې خلقو حق دے کنه۔ دا په صوابی کښې چې کوم حق وهلې شی دا ګورې زمونږ د اپوزیشن والا یا زما یوازې نه شی وهلې۔ زمونږ دا منسټر صاحب ناست دے په ټریژری بنچز کښې دے دلته عبدالماجد خان دے هغه هم دغې طرف ته دے د هغوی حق هم دا وهلې شی۔ نو زه تاسو ته دا ریکوسټ کومه چې د کلاس فور دا بهرتئ څنګه چې مخکښې کیدې هغه طریقه رائج کړئی نو دا به یو ډیر ښکلې، په کلاس فور باندې هیڅ نه کیږی که یو کلاس فور بهرتی کړمه نو ګورې سل به راته خفه کیږی نو بیا هم چې آئنده انتخابات وی

او په سټيج باندې زمونږ مخالف اودريږي نو دا يو خبره کوي چې مړه دا ستاسو ايم پي اے وو ده يو کلاس فور هم نه دے بهرتی کړے۔ نو مونږه وايو چې کم از کم په لسټ کښې ووم دا سې نوم راشي چې شپږ، آته، لس، پنځلس، شل کلاس فور خو بهرتی کړو کنه نو سپيکر صاحب! ستاسو ډيره زياته شکريه۔ نو زيات ډيټيل کښې نه ځمه ولې چې دا هم دا سره يره ده پريږد مه هم ډير کنه يو پله ډانګ دے بل پله پړانګ دے نو۔ بنه پرې پوهيږئ۔ ستاسو ډيره مهربانی۔ او ډيره شکريه۔

جناب سپیکر: جناب افتخار احمد خان جھگڑا صاحب (Absent) جناب سید ظاہر علی شاہ صاحب۔ جناب طارق خٹک صاحب، جناب حامد اقبال خان صاحب۔

انجینئر حامد اقبال: مہربانی سپیکر صاحب! چې تاسو ماله په دې Important issue باندې د خبرې کولو موقع راکړه۔ ځنګه چې عبدالاکبر خان اووئيل چې ځنے پوسټونه چې هغه ټيکنکل پوسټونه دی يا د هغې د پاره د ميرټ څه Criteria جوړيږی، يا د هغې د پاره يو پاليسی جوړه شوې ده نو په هغې کښې مونږه يو کس هم مخې ته نه يو راغلې او دا مو نه دی وئيلی چې دا زمونږ حق دے او مونږ له د راکړی۔ اوس زه تاسو ته دا وئيل غواړمه چې کوم خدشات دی زمونږه هغه ټول ستاسو مخې ته راغلل خو زه په ديکښې يو وضاحت کول غواړمه چې د يو کلاس فور د پاره زه لاړشمه د سی ايم نه ليکلی راوړمه او د Concerned minister نه ليکلی راوړمه او د هغې نه باوجود هلته کښې ئے مونږ اوسو او هغوی وائی چې دا نه کيږی نو دا د کوم ځائے انصاف دے چې مطلب دا دے چې حکومت ورسره هم ملاؤ دے ،حکومت هم Approval ورکړی، Concerned minister هم ورکړی او لوکل ايم پي اے هم ورکړی د هغې نه باوجود هغه سړې ته د هغه حق نه ملاويږی نو دا انتہائی زياتې دے۔ مونږه صرف تاسو ته دا وئيل غواړو چې دا يو روايت پاتې شوے دے او ډير بنه روايت پاتې شوے دے چې د هغې ځائے خلق چې دے د دې نه مطمئن کيږی نو مونږه صرف تاسو ته دا ريکوسټ کوؤ چې څه طريقې سره د دا دغه اوکړی او زمونږ د دې تکليفاتو او زمونږ د دې خدشاتو ازاله د اوشی۔ ډيره مهربانی ډيره مننه۔

جناب سپیکر: جناب محمد علی شاہ باچہ صاحب۔

سید محمد علی شاہ: ډیره مهربانی سپیکرصاحب! په کلاس فور باندې خو جناب سپیکرصاحب! ټولو ښئه په تفصیل خبرې اوکړې خو عبدالاکبر خان او بشیر خان د دې زکواة باره کښې خبرې اوکړې نو زه هم لږ ریکوسټ کول غواړمه دې زکواة باره کښې۔۔۔۔۔

(قطع کلامی)

جناب سپیکر: په Topic باندې دا نشته دې مطلب دا دے چې هغوئی اوکړه بس خبره وه راغله۔

جناب حامد شاہ: جناب سپیکرصاحب! زمونږ هم دغه مسئله ده د ډسټرکټ۔۔۔۔۔

(قطع کلامی)

جناب سپیکر: نو بس هغوئی خبره اوکړله۔

جناب حامد شاہ: نو ما هم لږ واورئے جی۔

جناب سپیکر: دا چې په ایجنډه باندې وې بیا به ټهیک وه هغوئی اوکړه خبره۔۔۔۔۔

(قطع کلامی)

جناب حامد شاہ: نو زما هم لږ ریکوسټ۔۔۔۔۔

(قطع کلامی)

جناب سپیکر: د دوئی د خبرې سره د اتفاق شته دے ؟

جناب حامد شاہ: زما دا یو ریکوسټ واورئی جی۔ بشیرخان یو خبره اوکړله چې منسټر صاحب یا ډسټرکټ چیرمینانو دا خبره کړې ده چې یره د ضلعې، دا خبره ئے ماته کړې ده جی، پرون منسټر صاحب سره مونږه دا خبره کړې ده چې کوم لوکل کمیټیئ دی جناب سپیکر صاحب! هغه ئے ټولې ختمې کړې دی۔ او دا د ډسټرکټ چیرمین زکواة زمونږ۔۔۔۔۔

(قطع کلامی)

جناب سپیکر: باچې صاحب هغوئی د کلاس فور نه شروع کړې وه نو د کلاس فور نه شروع کړه نو دغه پکښې راوله۔

جناب حامد شاہ: کلاس فور خو جی، کلاس فور بارہ کښې خو مونږه د لسو ورځو نه لګیا یو زمونږ ځوک خبره منی جی زمونږ په خلې باندې خو یو د لوکل کمیټی ممبر نه جوړیږی نو زمونږ کلاس فور خو لویه خبره ده جی۔ صرف دا ریکوسټ

درته کوؤ جی (تالیاں) چې دا خبره ما ته د ډسټرکټ زکواة چیرمین کړې ده چې ما ته منسټر صاحب دا خبره کړے ده چې د ضلعې د امیر نه چې درته کوم لسټ ورغبے د ضلعې د امیر نه، نو د هغې کسانو نو مونه به ماله راکوې۔ نو کلاس فور خو لویه خبره ده دا دے منسټر صاحب ناست دے پرون مې ورته هم دا ریکوسټ کړې دے چې ایلمنټری کالج کښې، زمونږ په درګئی کښې جی آته پوسټونه دی نو منسټر صاحب دا دے مخامخ ناست دے نو وائی چې دیکښې به سنیټر صاحب هم کوی۔ حصه به پکښې ورله ورکوی نو زه دا وئیل غواړمه چې دا منسټر صاحب د مونږ ته نن دغه اوکړی چې کم از کم دا کلاس فور د زمونږ په خله باندې بهرتی کړی۔ ډیره مهربانی۔

جناب سپیکر: جناب قربان علی خان صاحب۔

(تالیاں)

جناب قربان علی خان: مہربانی سپیکر صاحب! په دې باندې خو ټولو ډیرې په تفصیل سره خبرہ وکړلې او خلقو سره دا دغه هم اوشه چې دا یو سټنګ وغیره اوشو خو زما یو راروانه مسئله ده زمونږ د پیرسباق د C C R A فارم د ریسرچ، په هغې کښې تقریباً څه پندره بیس پوسټیں دی د کلاس فور د هغې خو ما ته تر آخره پورې پته هم او نه لګیده او اوس هم ما ته دا څوک نه وائی دهغې ځائے ډائریکټر صاحب یا چې هر څوک دی ما ته ئے واضح کوی نه۔ تاسو به په اخبارونو کښې هم کتلی وی په هغې کښې خلق جیلونو ته هم لاړل، پرچې پکښې هم کټ شوې، ما ته ډائریکټر صاحب آخر کښې هغه بله ورځ اووئیل که ستا که یو دوه کسان وی نو پکښې به ئے واخلمه۔ ماورته اووئیل چې فوډ منسټر صاحب د هغه ټول واخلی۔ مولانا صاحب ناست دے اوس زما نه ډیر مشر دے هغه پکښې هم څه ګوتې متې وهی۔ ډیر په ادب باندې ټول عمر مې ئے ډیر زیات عزت کړے دے۔

(قطع کلامی)

مولانا محمد مجاہد خان الحسینی: ما خو ستا خبره منلې ده۔

جناب سپیکر: پلیز۔ قربان خان! که ما ته وائے نو دا خبره هغه ته رسی او که دا سې ئے وائے نو بیا نه رسی۔

جناب قربان علی خان: بنه جی بنه نو دوئی هم ترې خبر دی او دغه شان زمونږه د مولانا سمیع الحق حقانی صاحب ډله چې کومه ده د ایم این اے صاحب حقانی صاحب نو هغوئی هم په دې خبره باندې ډیر دغه دې نو زه دا وائیمه، زه ورته نن په دې فلور باندې دا وائیمه چې هم هغه خلق دې واخلی د منسټر صاحب خلق د واخلی، د حقانی صاحب خلق د واخلی د مجاهد صاحب خلق د واخلی خو د مظفر سید خبره چې د۔۔۔۔

(قطع کلامی)

مولانا محمد مجاہد خان الحسینی: زما ئے یو هم نه دې اخستې۔ دا ګډې وډې مه وایه۔

جناب قربان علی خان: خو چې هم د هغې یونین کونسل خلق د واخلی۔ د هغې یونین کونسل خلق د واخلی۔ Thank you very much۔

جناب سپیکر: تھینک یو۔ جناب مظہر علی شاہ صاحب مظہر علی شاہ۔ مظہر جمیل علیزی نہیں ہے اسمیں نہیں ہے۔

سید مظہر علی قاسم: شکریہ جناب سپیکر! بہت تفصیل سے بات ہو گئی ہے۔ میں صرف یہ عرض کرنا چاہتا ہوں کہ کل ایک واقعہ ہوا ہے جس پر ایک پریویلج موشن موؤ ہوا تو اس کے اندر اس کا Out come یہی ہو گا کہ ایک بندہ جو MPA Elect ہو کر لوگوں کی مرضی سے، Majority سے۔۔۔

(قطع کلامی)

جناب سپیکر: نہیں، آپ کلاس فور پر بول رہے ہیں یا؟

سید مظہر علی قاسم: جناب! کلاس فور پر بول رہا ہوں جی۔ تو اس کا جو رزلٹ نکلتا ہے وہ یہی ہوتا ہے کہ ایک بندے کی پریویلج ہوتی ہے اس چیز کی کیونکہ جسطرح ان سب نے کہا کہ فرق کوئی بھی نہیں پڑتا لیکن اس کی عزت کی بات ہوتی ہے کہ اسکو یہ Right ملنا چاہیے ورنہ پھر اسمیں یہی ہوتا ہے کہ جھگڑا ہوتا ہے اور اس چیز

کے اندر جب Criteria نہیں ہے جب Criteria ہی نہیں ہے تو پھر اسمیں آپ کس طریقے سے لوگوں کو بھرتی کر لیتے ہیں؟ اس بندے کی مرضی کے سوا کہ جو وہاں پر ایک Elected member ہے۔ شکریہ جی۔

جناب سپیکر: جناب خلیل عباس خان صاحب۔

مولانا محمد مجاہد خان الحسینی: زما جی یو خبره واورئی۔

جناب سپیکر: جناب خلیل عباس خان۔

مولانا محمد مجاہد خان الحسینی: خو تاسو رولنگ ورکړئی چې کلاس فور کسان د د هغې خپلې علاقې منتخب کیږی بس نو خلاسه به شی۔

(تالیاں)

جناب قربان علی خان: دا مجاهد صاحب چې کومه خبره اوکړله د هغې مونږه سپورټ کوؤ۔

مولانا محمد مجاہد خان الحسینی: تاسو رولنگ ورکړئی چې، هغه د ایم پی اے په خوښه کنه نور څوک خو نشته دے مونږه خو ایم این اے نه راولو۔

جناب سپیکر: جناب خلیل عباس خان۔

جناب قربان علی خان: مونږه جی د مولانا مجاهد خبرې تائید کوؤ جی۔

مولانا محمد مجاہد خان الحسینی: هغه تاسو مقامی طور باندې کړئی بس خبره به ختمه شی۔

جناب سپیکر: جناب خلیل عباس خان صاحب۔

جناب خلیل عباس خان: شکریہ جناب سپیکر صاحب! ړومبې خبره خو دا ده جی چې چا ته ئے اوواېو۔ ستاسو په وساطت سره خو مونږه۔۔۔

(قطع کلامی)

جناب سپیکر: کیبنیټ، زما په خیال دوه درې آنریبل منسټران ناست وی جی۔ آنریبل منسټران ناست دی۔

جناب خلیل عباس خان: بالکل جی دا زمونږ محترم ترین منسټران صاحبان دی خو بهرحال جی۔ سپیکر صاحب ستاسو ډیره شکریه چې تاسو ما ته په دې باندې موقع راکړله جی۔ په دې باندې ډیرې خبرې اوشولې جی۔ زه به صرف یو واقعه تاسو ته یاده کړمه۔ زما د حلقې د یو کلاس فور مسئله وه جی چې هغې کښې تاسو هم۔۔۔

(قطع کلامی)

(اس مرحلے پر جناب ظفر اعظم صاحب ہاؤس میں داخل ہوئے)

جناب سپیکر: تاسو چې څوک، تاسو چې څوک ووئیل نو مطلب دا دے چې هغه راغې۔

جناب خلیل عباس خان: ہاں جی وہ آگیا جی جسکا انتظار تھا۔

جناب سپیکر: جی جی۔

جناب خلیل عباس خان: زما جی د حلقې د یو کلاس فور مسئله وه ما سره تاسو هم مهربانی کړې وه په هغې کښې مو ډیره یخه وینا کړې وه، ماسره سراج صاحب هم مهربانی کړې وه۔۔۔

(قطع کلامی)

جناب سپیکر: او سړې د زمونږ Terminate کړو۔

جناب خلیل عباس خان: نه جی زه عرض کومه جی۔ او سراج صاحب هم ډیره مهربانی کړې وه هغوئی وینا کړې وه۔ تاسو خو خپل سړې، ستاسو د شرافت دا تقاضا وه۔ تاسو خپل سړې Withdraw کړو۔ چې زما حلقه کښې وو جی۔ بالکل جی خو۔۔۔

(قطع کلامی)

جناب سپیکر: خو وو د نوبنار۔

جناب خلیل عباس خان: خو زما هغه کار جی بیا هم او نه شئه بیا هم او نه شئه ما پرې تحریک استحقاق۔۔۔

(قطع کلامی)

جناب سپیکر: ما سره خو د ظلم اوکړو کنه۔

جناب خلیل عباس خان: حلقه زما وه جی۔ ما په هغې تحریک استحقاق ځکه راونه ړو چې ما وئیل چې یره په دې کښې ستاسو هم استحقاق مجروح شوے دے او د سیراج صاحب هم مجروح شوے دے نو ځکه ما تحریک استحقاق راو نه ړو۔ زما جی صرف دغه یو استدعا ده چې ایم پی اے ګانو سره بغیر، که تاسو اوګورئی جی چې کلاس فور هغه پوسټونه چې کوم د Province سره دی او هغه ډیر لږ پوسټونه دی چې کوم Province سره دی۔چې کلاس فور کښې اکثر پوسټونه د ډسټرکټ ګورنمنټ سره دی جی، د نوی نظام په تحت نو ډیر لږ پوسټونه دی چې هغې د Province سره دی نو مهربانی اوکړئی چې کوم صوبې سره پوسټونه دی د کلاس فور نو هغه خو د ، په کلاس فور کښې څه میرټ دے ؟ په هغې کښې خو دوړو میرټ نشته Simply د ایم پی ایز په Recommendation باندې هغه پوسټونه Fill کوئی جی او په آخر کښې جی زه د خپل مولانا مجاهد صاحب د خبرې پرزور تائید کومه او هغوئی چې اووئیل بالکل ئے ټهیک اووئیل زه بالکل د هغوئی تائید کومه۔

مولانا محمد مجاہد الحسینی: زه تاسو ته عرض کوم چې تاسو د لوکل ګورنمنټ ولې آزاد پریښنود چې هغه د خپل اختیار کوی۔

جناب سپیکر: جناب امیر رحمان صاحب۔

مولانا محمد مجاہد الحسینی: ړومبې د لوکل ګورنمنټ په ځائې پکار دی چې صوبائی ممبرانو ته ئے اختیار ورکړئی (تالیاں) داسې باندې چې هغوی تاسو کهلاؤ پریږدئی او مونږه دغه کوؤ۔

جناب امیر رحمان: جناب سپیکر صاحب۔

جناب سپیکر: جی جی۔

جناب امیر رحمان: جناب سپیکر صاحب۔ زما نه مخکښې خو زمونږ د اپوزیشن لیډر صاحب او پارلیمانی لیډرانو په دې باندې په تفصیل سره خبرې اوکړې۔ دا

ماسره یو لسټ دے چې په ضلع صوابی کښې په محکمه تعلیم کښې 86 کلاس فور بهرتی شوی دی۔

آوازیں: او او۔

جناب امیر رحمان: چھیاسی۔چھیاسی۔په دیکښې جی زما په حلقه کښې اووه کلاس فور بهرتی شوی دی او مختیار خان ناست دے هغه به هم خپله خبره کوی د خپلې حلقې نمائیدگی به کوی۔ د هغوئی په حلقه کښې هم آته کسان بهرتی شوی دی۔ خو په دیکښې داسې کسان دی چې د یو کور نه دوه کسان بهرتی شوی دی په ترکئی کلی کښې پنځه کسان بهرتی شوی دی په هغې پنځو کښې دوه کسان په دی یو کور نه بهرتی شوی دی۔ او په دیکښې تعلیم یافته کسان هم وو چې ایف اے ، لسم او څوارلسم پاس کسان پکښې هم شته دے په ریکارډ موجوده خبره ده بله خبره دا ده چې په ثبوت سره تاسو ته زه دا خبره کومه چې سپیکر صاحب (ایک کاغذ لہراتے ہوئے) دا د ترکئی د کلی د مشرانو لیکل دی چې هلته کښې کوم کسان اختسې شوی دی هغه د بل ځائے نه راوستلے شوی دی۔ نو مونږه دا تپوس کوؤ جی چې د ایم ایم اے حکومت دے چې دوئی له دا اجازت ورکوی چې ته د د یو حقدار نه خپل حق واخلې او د یو غیر منتخبه سړی په خله باندې یو غیر حقدار له ئے ورکړې نو دا دهغې دا ثبوت دے چې د هغې کلی د ناظم د کونسلرانو او د هغې ځائے د مشرانو ثبوت شته دے زه ئے تاسو له درلیږې شم، منسټر صاحب هم ناست دے۔ بله خبره جی دا ده چې دا 86 کسان چې کوم بهرتی شوی دی نو په دیکښې په مانکئی کلی کښې آته کناله زمکه ورکړے شوې ده د سکول د پاره او د دې سره انتقال شته دا زه تاسو له درلیږلې هم شم، سټامپ پکښې هم شته انتقال پکښې هم شته دے او محکمې ورسره لیکلی دی چې دا تاسو کومه زمکه Donate کړې ده هم ستاسو کسان به اخلو۔ په دیکښې سیریل نمبر چار باندې فاضل ولد ثمرخان ئے اختسې دے او بل چې دے فضل منظور ولد فرمان الله دا د نبی او دا بل ئے د بیکی نه، د بل کلی نه ئے جی کسان راوستلی دی دا ظلم دا زیاتې شوے دے دوی چې په فلور اودریږی چې یره مونږه به حقدار له حق

ورکوؤ۔ مونږه ناجائزه نه غواړو خو مونږ خپل صحیح حق غواړو بل جی دغه شان زما په کلی کښې، چې زه د کوم کلی۔۔۔

(قطع کلامی)

جناب سپیکر: دې مختیار علی خان ته ځه پریږدئ کنه دې به ځه وائی کنه۔

جناب امیر رحمان: د رکوم جی بل د دې نه علاوه زما په حلقه کښې په شوه کلی کښې یو کالج دې چې په هغې کښې هم کلاس فور بهرتی شوی دی۔ ورسره ورسره په گوهاټی کالج کښې کلاس فور دوئی بهرتی کړی دی چې ما سره نزدې دے، کلومیټر دوه فاصله ده نو هغې ته ئے د زروبئی او د نورو حلقونه، د بل ځائے د کلو نه کسان راوستلی دی، په هغې کښې هم زما حق دے۔ دغه شان ورسره په ټانکوئی کښې زمونږ یو ناظم صاحب دے هغه د منسټر صاحب په حلقه کښې راځی چې هغه د سکول د پاره زمکه ورکړې ده او خالد نومې یو سړې دے چې هغه پکښې مفت کار به کوؤ نو پکار دا ده چې هغه کس اخستې شوے وې نو هغه سره هم ظلم شوے دے دلته منسټر صاحب دا آرډرونه کړی دی، چې په فلور اودریږی نو وائی چې دا مونږ نه دی کړی، دا د لوکل گورنمنټ دغه دے۔ یو خواه لوکل گورنمنټ لیکلې دی په 2001ء کښې چې یره د ایک سکیل نه واخلې تر شپاړلسم سکیل پورې دا هلته ډسټرکټ گورنمنټ سره دی نو که دوئی زمونږ په خوښه باندې زمونږه دا کسان نه اخلی نو بیا به مونږه خوا مخواه لوکل گورنمنټ مرسته کوؤ، دهغوی ملگرتیا به کوؤ۔

جناب سپیکر: جی،جی۔ مختیار علی خان۔ جناب مختیار علی خان۔

جناب مختیار علی خان: شکریہ سپیکر صاحب۔ د دې کلاس فور په مسئله باندې خو زه دا وایم چې په تیر سیشن کښې هم ډیر زیات بحث اوشه او اوس هم پرې مشرانو ډیرې زیات خبرئے اوکړې۔ زه نه پوهیږم چې دا څنگه دومره داسې غټه مسئله ده چې د عدل انصاف او د شریعت په نوم راغلې حکومت نن د کلاس فور یعنی د اپوزیشن د نمائندگانو حق وهلو ته کیناستل، دا ډیره زیاته د افسوس خبره ده۔ زه دا وایم چې یو طرف ته خو پخپله دا خبره ده او بل طرف ته په شیوه کالج کښې چې کله پرنسپل پخپل اختیار، د خپل اختیار د لاندې کلاس فور ملازمین

واغستل نو هغه د شیوه کالج پرنسپل سره ئے څه حال اوکړو، څه حشر ئے اوکړو۔ هغه نن په کرک کښې ناست دې، دا ډیره زیاته د افسوس خبره ده۔ نو که یو طرف ته دا خبره ده نو بل طرف ته۔۔۔۔

جناب کاشف اعظم: دا کرک چرته دوزخ دے، چرته دې دا کرک؟

جناب مختیار علی: جی؟

جناب کاشف اعظم: کرک خو زمونږ د صوبې حصه ده۔ دوه ښائسته ممبران ئے وی زمونږه جی، څه دا خو نه ده۔

ایک آواز: دا دهشت گرد دی۔

جناب سپیکر: جی،جی۔

جناب مختیار علی: خبره دا ده چې زه دا خبره ډیره زیاته کوم چې مخکښې زمونږه د دې ایم ایم اے یو ملگرې وو هغوئی دا خبره کوله چې یره مونږه انقلاب راوستې دے۔ زه دا خبره کوم چې انقلاب خلقو راوستې دے، تاسو نه دے راوستې۔ انقلاب خلقو راوستو د دې د پاره چې تاسو به نظام کښې تبدیلی راولئی، شریعت به راولئی، انصاف به راولئی، عدل به راولئی۔ څه انصاف، څه فرق، څه تبدیلی راغله؟ هغه کلاس فور ته، هغه پټواری او تحصیلدار او ټی ایم او بدلولو ته او هغه دغه ته تاسو هم ناست ئے۔ زه دا وایم چې که د روډ او د کالج او د کلاس فور د نوکرئی خبره ده نو دې باندې مونږ له خلقو ووټ راکړے دے، تاسو له خلقو په دې باندې ووټ نه دے درکړې،په تاسو خلق مئین نه وو۔ ووټ خو تاسو له خلقو د نظام د تبدیلے د پاره درکړے دے، خبره بنیادی دا ده

(تالیاں)

مولانا محمد مجاہد الحسینی: هغه د نظام تبدیلې ته مو تاسو پریږ دوئی۔ ستاسو مشرف مو پریږدی، ستاسو گورنر مو ټریږدئی، دا نظام به څنگه لرې کوؤ۔۔۔

جناب مختیار علی: مولانا صاحب، مولانا صاحب۔۔۔

جناب سپیکر: پلیز،پلیز۔۔۔

مولانا محمد مجاہد الحسینی: ته زما پره کوې؟

جناب مختیار علی: زه عرض کوم جی۔

مولانا محمد مجاہد الحسینی: د نظام د لرې کولو د پاره ته زما پره کوې؟

جناب مختیار علی: زمونږه محترم منسټر صاحب د صوابئ، د ایجوکیشن منسټر دے زه ئے ډیر زیات قدر کوم، مونږ پرې ډیر زیات فخر کوؤ او دوه د پاره په دې فلور باندې مونږ د دې صوبې د وزیرعلیٰ توب دعا هم غوښتې ده خو بل طرفه ته ده د ویټرنری هسپتال په مد کښې 70 لاکھ روپۍ چې پرون ماجد لالا د کال اټینشن په شکل کښې راغلې وو، هغه هم ټول ده خپلې حلقې ته اوړې دے او منسټر صاحب وئیلې دی چې یره د دے تحقیقات به کوؤ۔زه یو خبره کوم جی چې نن که مونږه دا خبره کوؤ د شریعت په حواله سره نو زما په خیال چې مونږ د دوئی نه پیش پیش یو په شریعت کښې۔ بل راغلې دے مونږ پاس کړے دے ورسره او په هغې کښې هیڅ قسم څه جهجک نه دے راغلې۔ زه دا خبره کوم چې د شریعت بل پاس کیدو نه روستو که مونږه خبره کوؤ نو دوئی ئے ځان ته پیغور ګنړی، دا ډیره د افسوس خبره ده۔ د هغې نه روستو خبره قدر له هم پرې نه ده شوې، هغې کښې ورسره مونږه یو یو د هغې نه روستو دوئی په دې فلور باندې او که په جلسو کښې وی د صوبې د حقوقو خبره، کوم خبره چې زمونږه مشرانو د شپیتو اوویاؤ کالو راسې کوله نن زه دا وایم چې خبره یوه ده، که د شریعت خبره ده نو هم او که د حقوقو خبره ده نو هم زه بیا مولانا مجاهد صاحب ته دا یو خبره کوم چې مولانا صاحب څنګه چې په دې اسمبلئی کښې، د سپیکر په وساطت۔ د سپیکر صاحب په وساطت، چې څنګه په دې اسمبلئی کښې د پنجاب د مشرو رور د دې صوبې سره د استحصال خبره کیږی نو زه دا وائیم چې

دا نن دې په زړه بوجھ ولې بې وسه پختونخوا ده
پرون بې تاله هم انچودے نوم اسلام آباد ده

ایک آواز: زنده باد۔

جناب مختیار علی: غواړم به د خدایا خپلې برخې پختنې مورے
زه به په دې خپل جنت هم نوم د پختونخواه بردم۔

ایک آواز: ډیر ښه۔

جناب سپیکر: امان اللہ حقانی صاحب۔

مولانا محمد مجاہد خان الحسینی: زہ جناب سپیکر صاحب۔۔۔

جناب سپیکر: جناب امان اللہ حقانی صاحب۔

مولانا محمد مجاہد خان الحسینی: جناب سپیکر صاحب! که دے په دې خوشحالیږی چې د کلاس فور دغه ده له ورکړی، زه د خپل طرف نه دغه ورکوم چې زما دوه کسان کلاس فور د دوئ واخلی۔

(قہقے)

جناب سپیکر: امان اللہ حقانی صاحب۔ پیر محمد خان صاحب۔۔۔۔۔

جناب مختیار علی: د سوال خبره نه ده، د حق خبره ده، د حق خبره۔

جناب سپیکر: پیر محمدخان صاحب آئنده ان شاءاللّٰه اجلاس کښې به ستا سیټ زه بدلوم۔ آؤ۔

جناب پیر محمد خان: سپیکر صاحب! ما خو څه نه دی وئیلے۔ مولانا صاحب پخپله دغه کوی۔ (ہنستے ہوئے)۔

جناب سپیکر: جی مولانا امان اللہ حقانی صاحب۔

مولانا امان اللہ حقانی: شکریہ جناب سپیکر صاحب۔ بسم اللہ الرحمان الرحیم۔ جناب سپیکر صاحب! دې ملګرو په کلاس فور بھرتئ باندې ډیرې تفصیلی خبرې اوکړې۔زه خو به اول دا خبره اوکړم چې یره کومو ملګرو چې دا موقف اختیار کړو چې کلاس فور د هم د هغې، علاقې وی، دهغې حلقې وی چې کوم صوبائی حلقه وی، دهغې نه د اخستې کیږی، دا خبره بالکل ټھیک ده او دې سره زمونږه اتفاق دې خو یو خبره باندې داسې زور ورکول چې د هغې نه د حق او د ناحق خبره جوړول او هغې کښې چې دحق خبره وی نه، که یو سړې د هغې نه لږ اخوا دیخوا شی بیا سړې وائی چې دې کښې بےانصافی شوې ده یا ناحق شوې دی نو دا خبره خو هله پکار ده چې که چرې په آئین کښې دا خبره راغلې وی چې کلاس فور به ایم پی اے

بھرتی کوی یا بہ ئے ایم این اے بھرتی کوی یا بہ ئے سینیٹر بھرتی کوی نو دا خبرہ بیا صحیح دہ۔۔۔۔۔

آوازیں: یا بہ ئے وزیر بھرتی کوی۔

مولانا امان اللہ حقانی: او، یا بہ ئے وزیر۔ کہ چرتہ

(مداخلت)

جناب سپیکر: جی آرډر دې، آرډر۔

مولانا امان اللہ حقانی: جناب سپیکر صاحب! کہ چرتہ دا د اسمبلئ یو فیصلہ وی نو بیا ہم ٹھیک دہ خو زہ دا وائیم چې سپریم کورټ پہ 1993ء کښې کومہ فیصلہ کړې دہ ھغې سرہ بہ جی مونږہ څہ کوؤ۔ 1993ء کښې سپریم کورټ صفا فیصلہ کړې دہ چې د کلاس فور او دا رنګې د نورو ملازمینو د بھرتئ حق دا نہ ایم پی اے تہ حاصل دے، نہ ایم این اے تہ حاصل دے او نہ یو سینیٹر تہ حاصل دے۔ نو زہ خو بہ جناب سپیکر صاحب ستاسو پہ خدمت کښې دا درخواست اوکړم چې سپریم کورټ پہ 1993ء کښې کومہ فیصلہ کړې دہ نو ھغہ فیصلہ د زمونږہ ټولو ممبرانو مخے تہ کیښنودې شی او ھغہ دے راوړلې شی۔

جناب عبدالاکبر خان: زما پہ خیال مولانا صاحب غلط Quote کوی جی۔ مونږہ دا نہ دی وئیلی چې ھغہ، Appointment خو بہ Competent authority کوی۔

مولانا امان اللہ حقانی: یو منټ جی۔ یو منټ زہ خبرہ کوم۔ لکہ ہم دغہ خبرہ خو زہ درتہ کوم چې دا زمونږ ملګرو کوم موقف اختیار کړے وی، دغہ Benches والا، ھر یو ملګرې وائی چې داسې ناانصافی شوې وہ داسې ظلم شوې وو نو کم از کم دا خو دے نہ وائی کنہ۔ جی دا خو چرتہ د آئین خلاف نہ دے شوے

(شور)

جناب بشیر احمد بلور: مونږ پہ حکومتونو کښې پاتې شوی یو، مونږ پہ حکومتونو کښې انصاف کړے دے او ستاسو نہ انصاف غواړو۔ مونږ انصاف کړے دے او تاسو ہم انصاف اوکړئ۔

مولانا امان اللہ حقانی: که چرته د حلقې نه کس او نشی نو دا یقیناً بې انصافی ده او که چرته داسې خبره وی نو بیا جی زه وایم چې د سپریم کورټ فیصله د د ټولو ممبرانو مخې ته کیښودې شی او د هغې په رنړا کښې به خبره اوشی۔

جناب سپیکر: اسرار اللہ خان گنڈاپور صاحب۔

جناب اسرار اللہ خان گنڈاپور: شکریہ جناب سپیکر۔ جناب سپیکر! اس پر اتنی بحث ہو چکی ہے۔ میرے خیال میں۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: میرے خیال میں اگر منسٹر کو موقع دیا جائے تو۔

جناب اسرار اللہ خان گنڈاپور: جناب سپیکر! میں اس پر اپنی پارٹی کی طرف سے چند باتیں ایڈ کرنا چاہونگا۔ چونکہ جناب سپیکر جیسے حقانی صاحب نے کہا میرے خیال میں اصلی بات یہی ہے جیسے وہ کہہ رہے ہیں۔ تو پھر ہمیں جھوٹا احساس یہ کیوں دلا یا جاتا ہے کہ اپوزیشن کو ہم گلے سے لگائیں گے۔ گلے سے لگا کر پتہ نہیں پھانسی دینے کا پروگرام ہے (قہقہے) میں تو جناب سپیکر! یہ کہونگا جیسے انہوں نے اٹھ کر بات کی ہے کہ یہی باتیں ہر ایک منسٹر کرے تو وہ زیادہ بہتر ہوگا لیکن اپنی طرف سے جو دو ایک Suggestions ہیں جناب سپیکر وہ میں دینا چاہتا ہوں۔ ہمارے ڈی آئی خان والے تو رونا روتے آرہے ہیں تقریباً ایک سال سے لیکن یہ سمجھا جاتا تھا کہ شاید غلط بیانی ہو بہر حال ابھی سارا صوبہ ہی چیخ رہا ہے۔ اسمیں جناب سپیکر! میری طرف سے پہلی Suggestion یہی ہوگی کہ ایم ایم اے کا جو پنجتن پاک ہے اگر وہ اپنا Area declare کر دیں ایک ڈی آئی خان Region ہو جائیگا، بنوں ہو جائیگا، ہزارہ کے Some parts of Hazara تو وہاں پر جیسے وہ کرنا چاہیں جناب سپیکر وہ ان کی مرضی ہو۔ ایم پی اے کا کردار جو اسمیں ختم ہو میرے خیال میں وہی ایم پی ایز اس سے Suffer کرینگے سارا صوبہ Suffer نہیں کریگا۔ دوسرا جناب سپیکر! ہمیشہ کہا جاتا ہے کہ لنگڑی لولی اسمبلیاں، جمہوریت ہوتی ہیں۔ میرے خیال میں لنگڑی لولی اسمبلی یہ پہلی بار ہے 1985ء کے بعد بھی ایک اسمبلی آئی تھی وہ As such ایسی نہیں تھی۔ یہاں پر Legislation کبھی Block ہوتی ہے Sixth schedule کی وجہ سے جسمیں ڈسٹرکٹ گورنمنٹ ہے یا کبھی یہ ہوتا ہے کہ ایم ایم اے کی اندرونی جو مصلحت ہوتی ہے وہ آڑے آجاتی ہے جسکی وجہ سے یہ ہوتا ہے جناب سپیکر کہ آپ کا ڈیڈیکٹ ایکٹ پاس نہیں ہوتا۔ جناب سپیکر! میں یہ کہنا چاہونگا کہ جو تجاویزیں عبدالاکبر خان صاحب کی وہ سب

سے زیادہ معقول ہیں۔ یا اگر ہم یہ کہہ دیں کہ یہ ایم پی ایز کو ہم دیناچاہیں گے تو وہ بھی بڑی اچھی تجویز ہے، رولز آف بزنس چینج ہو سکتے ہیں اور اگر دوسری تجویز ہو کہ ڈسٹرکٹ گورنمنٹ، تو کم از کم ڈسٹرکٹ ناظم ہیں۔ان کے پاس اگر وہ Powers ہیں تو انہی کو دیدیں لیکن کم از کم اگر ایک چیز لیگل ہو جائے تو یہ چیز بہتر ہو گی اور ہمارے جو ڈی آئی خان کا ہے اس کا صرف ایک ریفرنس میں دینا چاہو نگا کہ ای ڈی او ایجوکیشن جو انہوں نے ہمیں دیا ہے، مولانا صاحب! اگر توجہ فرمائیں تو ای ڈی او ایجوکیشن جو ڈی آئی خان میں ہے وہ سوائے خدا کے ہر کسی سے ڈرتا ہے اس کے جو اختیارات ہیں وہ وزیر اعلیٰ صاحب سے بھی زیادہ ہیں۔ وہ اب بھی Postings بھی کر رہا ہے ٹرانسفرز بھی کر رہا ہے اور اپوائنٹمنٹس بھی کر رہا ہے۔ ہمارے جو اپوزیشن میں ہیں۔۔۔۔۔

جناب ظفر اعظم (وزیر قانون و پارلیمانی امور): میں معزز رکن سے استدعا کرتا ہوں کہ جسکے متعلق وہ بات کرنا چاہتے ہیں اس رکن کے متعلق تب بات کریں جب وہ یہاں پر موجود ہو۔

جناب اسرار اللہ خان گنڈاپور: میں نے ایسی کوئی بات نہیں کی۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: اگر کوئی بات نہیں کی ہے۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: انہوں نے ای ڈی او کی بات کی ہے۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: نہیں جی ایسی بات نہیں تھی انہوں نے Clearcut بات۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: ای ڈی او کی بات کی ہے۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: ای ڈی او کی بات ہے یا جسکی بات بھی ہے۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: نہیں انہوں نے ای ڈی او کی بات کی ہے اور کسی کی بات نہیں کی۔

جناب اسرار اللہ خان گنڈاپور: جناب سپیکر!۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: آپ توجہ سے سنیں ناں۔ جی

(تالیاں)

جناب اسرار اللہ خان گنڈاپور: ہاں جی، ای ڈی او کے متعلق کہا ہے۔۔۔۔۔

جناب عبدالاکبر خان: نہیں، وہ سن نہیں رہے ہیں۔

جناب سپیکر: ان شاءاللہ وہ سن چکے ہیں اور جواب ترکی بہ ترکی دینگے، ایسی بات نہیں ہے۔جی۔

جناب اسرار اللہ خان گنڈاپور: جناب سپیکر! ڈی آئی خان کی جانب سے یہ ای ڈی او کا میں نے ذکر کر دیا وہ میں یہ کہنا چاہونگا کہ اس بیچارے کی اپنی مجبوریاں ہیں کیونکہ وہ غالباً میرے خیال میں گریڈ 18 کا آفیسر ہے اور جس پوسٹ پر بیٹھایا گیا ہے وہ ایم ایم اے کا جو مشغلہ ہے، Shoulder promotion والا تو اس طریقے سے وہ آیا ہوا ہے۔ جناب سپیکر ڈونرز کا جو مسئلہ ہے جو انہوں نے مہربانی کر کے سکولوں کے لئے عملہ دیا تھا تو اس وجہ سے ابھی پھنسے ہوئے ہیں کہ ایم ایم اے کا جو Rival candidate تھا میرا، ضمنی الیکشن میں اس نے، جو ڈونر ہے اسکو اپنا حق نہیں دیا جسکی وجہ سے اب ایک سکول "مڈی" میں بند ہے اور دوسرا "گنڈی عاشق" میں۔ یہ صرف دو سکولز ہیں جو مڈل کو پروموٹ ہوئے تھے اور تقریباً 6 سال بعد منسٹر صاحب کی مہربانی تھی کہ انہوں نے سکولز اوپن کروائے لیکن ابھی وہ اس وجہ سے بند ہیں کہ ڈونر کو اپنا حق نہیں مل رہا۔ ایریگیشن میں اپوائنٹمنٹس ہوئی تھیں، منسٹر صاحب ہیں نہیں وہاں پر یہ زبردست انہوں نے کام کیا کہ ایریگیشن والوں نے انٹرویو اور ٹیسٹ پر ویسے ہی پیسے ضائع کر دیئے چونکہ انہوں نے باقاعدہ اخبار میں اشتہار بھی دیا اور جب وہ اشتہار لگا لیکن چھٹی کے دن انہوں نے میرے خیال میں 40 یا 50 کے قریب آرڈرز نکال دیئے۔ تو جناب سپیکر! میں یہ کہنا چاہونگا کہ یہ جو ہمارے ساتھ ہو رہا ہے اگر کچھ Areas specific ہوں اور وہاں کے ممبران اس سے Suffer کریں بجائے اس کے کہ سارے ممبران ہم اکٹھے شور کریں۔ شکریہ جی۔

جناب سپیکر: تھینک یو جی۔

ڈاکٹر محمد ذاکر شاہ: جناب سپیکر۔

جناب سپیکر: ډاکټر ذاکر شاه صاحب ته تقریر کول غواړې؟

ڈاکٹر محمد ذاکر شاہ: نه، نه جی۔

جناب سپیکر: د جمعې ورځ ده بس کینو۔

ڈاکٹر محمد ذاکر شاہ: نه سر د کلاس فور خبره کیږی لګیا دے نو په دې باندې ما او ډاکټر سلیم صاحب او ماجد صاحب یو کال اټینشن Jointly جمع کړے وو۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: بنه جی وائیے، وائیے۔

ڈاکٹر محمد ذاکر شاہ: په دې کے تی ایچ کبنې 81 کسان بھرتی شوی وو د شپې 12 بجے د ھغوئی اپوائنٹمنٹس شوی وو او زما خیال دے، (شور/مداخلت) نو زما دا خیال دے چې کم از کم د دې د انکوائری اوکړے شی چې دا په کوم Base باندې دوئی بھرتی کړې وه او دا د کمیټئ ته حواله کړے شی ځکه چې دا خو ډیره د افسوس خبره ده چې کم از کم Concerned MPA,s ترې نه وی خبر۔ د ډسترکټ پشاور کیس دے او مطلب دا دے چې دا سپی اوشی نو د دې دغه پکار دې۔نو زما دا خواست دے چې دا د کمیټئ ته حواله شی جی۔

ڈاکٹر محمد سلیم: محترم جناب سپیکر صاحب!

الحاجیہ غزالہ حبیب: سر! میں ایک پوائنٹ پر بات کرنا چاہو نگی۔

جناب سپیکر: جی؟ دا آن کړئی۔(مائیک کی طرف اشارہ کرتے ہوئے)۔

جناب عنایت اللہ (وزیر صحت): سپیکر صاحب! میں وضاحت کروں یا کہ Winding up speech میں سب چیز۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: Winding up speech، پتہ نہیں آپ کرینگے یا وہ کرینگے۔

وزیر صحت: وہ تیاری کر رہے ہیں، ملک ظفر اعظم صاحب تیاری کر رہے ہیں۔

جناب سپیکر: تو پھر انکو چھوڑ دیں۔

وزیر صحت: بس میں اس کی وضاحت کرونگا۔ٹیچنگ ہسپتال،اس اسمبلی کے معزز ممبران صاحبان کے علم میں ہے۔اس اسمبلی کے ایک ایکٹ کے Through خود مختیاری انکو مل چکی ہے اور گریڈ 20 تک انکو بھرتی کا اختیار ہے۔اسمیں کسی قسم کی مداخلت صوبائی محکمہ صحت نہیں کر سکتی، یہ ان کا اختیار ہے اور وہ اگر کرتے ہیں تو ہم انکو قانون کے تحت چیلنج نہیں کر سکتے ہیں۔

ڈاکٹر محمد سلیم: مونږه جی۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: غزالہ حبیب صاحبہ۔

جناب محمد سلیم: محترم جناب سپیکر صاحب۔

جناب سپیکر: غزالہ حبیب صاحبہ۔

الحاجیہ غزالہ حبیب: سر! میں اس سلسلے میں یہ ایڈ کرنا چاہتی ہوں کہ جو غریب لوگ اپنے بچوں کے منہ کا نوالہ چھین کر زمینیں دیتے ہیں سکولز کے لئے تو وہ صرف اس احساس پر دیتے ہیں کہ کلاس فور پر ان کی بھرتی ہو گی لیکن انکو جائز حق کے لئے بھی آج ناظمین کے پیچھے پھرنا پڑ رہا ہے۔ کم از کم اس بات کو یقینی بنایا جائے کہ ان کو ان کا حق بغیر کسی تکلیف کے دیا جائیگا۔ تھینک یو۔

جناب سپیکر: جناب ملک ظفر اعظم صاحب۔ ملک ظفر اعظم صاحب۔

ڈاکٹر محمد سلیم: محترم جناب سپیکر صاحب!۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: ڈاکٹر صاحب۔۔۔۔۔

ڈاکٹر محمد سلیم: نه جی دا خبره ما کوله۔ دا جی زمونږه یو کال اټینشن نوټس وو هغه راغلې نه دے نو زمونږ منسټر صاحب دا اووئیل چې دا Autonomous body ده نو د ډاکټرانو ټرانسفرز خو دوئ کوی نوی ډاکټران پکښې دوئ اخلی او د کلاس فور د مسئلې نه دوئ نه دی خبر، دا څنګه کیدې شی؟

جناب سپیکر: ښه جی۔ ملک ظفر اعظم صاحب۔

ڈاکٹر محمد سلیم: دا د صوبې نه بهر هسپتال دے؟

جناب سپیکر: ملک ظفر اعظم صاحب۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: مہربانی جناب سپیکر صاحب۔

جناب سپیکر: خوږ خوږ جواب ورکړه۔ مطلب دا دے ډیر خوږ سړے ئے۔

جناب کاشف اعظم: سپیکر صاحب! په اردو کښې د اووائی چې کم خلق پرې پوهه شی۔

جناب سپیکر: نه، جی ملک صاحب۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: جناب والا یقیناً ہمارے معزز اراکین نے جو باتیں کی ہیں اور جو نشاندہیاں کی ہیں ان کے متعلق میں اپنی توفیق کے مطابق جواب دینے کی کوشش کرونگا لیکن اس سے پہلے میں اس۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: اس توفیق کی گیج کیا ہو گی؟

وزیر قانون و پارلیمانی امور: توفیق مداخلت سمجھ کی بات ہے۔ سول ملازمین کی تقرریاں اور تبادلے کے ضوابط 1989ء کی روسے میں ان کے سامنے اور آپ کی وساطت پیش کرنا چاہتا ہوں کہ یہاں پر ضابطہ نمبر 4 کی ذیلی دفعہ (3) کے مطابق گریڈ One to fifteen کی تقرریاں اور تبادلے کی جو مجاز آفیسرز ہیں، جنکے پاس اختیار ہے، ان میں ہائی کورٹ کی ماتحت عدالتوں کے منسٹریل کیڈر کے ملازمین کی تقرریاں اور تبادلے چیف جسٹس صاحبان کے پاس ہیں۔"ب" وہ افسر جنکے متعلقہ اختیارات کے ضوابط کے تحت، (مداخلت) نہیں جی Quote تو کرونگا، اسی سے Quote کرونگا۔۔۔۔۔

جناب بشیر احمد بلور: ہمارا مسئلہ تو یہ نہیں ہے جو آپ فرمارہے ہیں۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: یہی سے میں۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: اسکو بولنے دیں ناں۔ بس ٹھیک ہے Carry on۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: اس کے مطابق میں آپ کے مسئلے تک آنے کی کوشش کرونگا اور اسی طرح۔۔۔۔۔

جناب سپیکر: آپ Interruption نہ کریں۔ تسلسل کو نہ چھیڑیں پلیز۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: گریڈ ون سے لیکر پندرہ تک جنکو مجاز افسر بنایا گیا اگر وہ نہ ہوں تو ایڈیشنل سیکرٹری کے پاس ہیں ان کے تقرر کے اختیارات اسی طرح ضلعی حکومتوں کو اپنے اختیارات دیئے گئے ہیں لیکن اس کے ساتھ ساتھ جی میں حقانی صاحب کی تائید میں آپ کو سپریم کورٹ کا فیصلہ 1993ء پیش کرنا چاہتا ہوں جسمیں Nizam Muhammad and seven others respondents اس کی۔۔۔۔۔

Mr. Speaker: The last para.

Minister for Law: Yes, the decision para. Allocation of quota of posts to local MPAs or MNAs required the post was …………….to the Constitution and the law on the subject minister, member of National Assembly and Provincial Assembly, all are under each to discharge their duty in accordance with the constitution. Service law designated in the case of all appointments at the department authority competent to make such appointments whose judgment and discretion has to be exercised honestly and objectively…….

Mr. Speaker: Honestly.
Minister for Law: In the public interest. Yes.

اسی تسلسل میں آپکو میں Quote کرتا ہوں سپریم کورٹ کا فیصلہ 1995ء جسمیں اس کی اپیل ہوگئی تھی۔ Civil service petitioner was appointed to the post of chowkedar, in place of respondent on the recommendation of the MPA. Respondent challenged such action of the authority and the relief was granted to him. سر! اسی بابت میں ہم یہ لیگل۔۔۔۔۔

جناب عبدالاکبر خان: ریلیف ملا ہے نا۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: نہیں ریلیف اسکو ملا جس نے ایم پی اے کی Recommendation کے خلاف جو انہوں نے ریلیف مانگا تھا تو اس ضمن میں۔۔۔۔۔

جناب پیر محمد خان: سپیکر صاحب! دیکښې د دوئ لږ غوندې وضاحت اوکړی د دې کیس۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: نہیں، نہیں جی، وضاحت کیوں کروں آپ پڑھ لیں۔

جناب پیر محمد خان: نه د دې وضاحت پکار دے دا د یو سړی اپوائنټمنټس شوی وو او بیا Dismiss شوے وو، دا هغه کیس دے۔ د Fresh appointment خبره نه ده۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: نه، نه جی۔

جناب پیر محمد خان: دا کیس چې کوم دے دا د افتخار مهمند خلاف عدالت ته تلې وو غالباً دا هغه کیس دے۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: دیکښې د هغه مطابق صرف دا دے۔

سید مظہر علی قاسم: اگر Leave to defend کے بعد جو ہے اس کے۔۔۔۔۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: اس کی صرف، میرا مقصد یہ ہے کہ سپریم کورٹ نے یہ تسلیم نہیں کیا ہے کہ ایم پی اے، منسٹر، نیشنل اسمبلی کے ممبرز کا یہ استحقاق یا یہ حق بنتا ہے کہ وہ کسی کو اپوائنٹمنٹ کرے۔ اسمیں یہ نہیں ہے کہ ایم پی اے کا ہے، منسٹر کا ہے، ایم پی اے کا نہیں ہے یا ایم پی اے کا ہے منسٹر کا نہیں ہے۔

جناب عبدالاکبر خان: دونوں کا نہیں ہے۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: دونوں کا نہیں ہے۔ تو According to the precedent یہ جی میں جائز سمجھتا ہوں کہ جو ایم پی اے حضرات ایک حلقے سے آتے ہیں ان ہی کو معلوم ہوتا ہے کہ ان کی حلقے میں کون لوگ Deserving persons ہیں کہ انکو اس پوسٹ پر لگایا جائے، لہذا اس پالیسی کے تحت تو میرے علم کے مطابق یہی ہوتا آیا ہے کہ ہمارے منسٹر کے پاس جو بھی گیا ہے اس نے اپنے حلقے کا جو بھی بندہ بتایا ہے تقریباً انہوں نے اس کے مشورے کے مطابق عمل کیا ہے اور عمل کرتے رہیں گے لیکن اگر کہیں پر کچھ گڑ بڑ ہو چکی ہے تو آئندہ کے لئے میں یہ سمجھتا ہوں کہ ہم آپس میں رابطہ رکھیں تو آئندہ کے لئے ہمیں بھی ایسا نہیں کرنا چاہیئے اور انکو بھی ایسا کرنا نہیں چاہیئے کہ جن ملکوں کو خان، خوانین کو مدرسے میں یا ہسپتالوں میں یا کسی اور جگہ پر چوکیدار لگا کر اسکو آرڈر دینے کی بجائے خود ان سے کریں جیسے پہلے اسطرح ہو چکا ہے۔ ہمارے حلقے میں ہو چکے ہیں لیکن آج ہمارا بڑا اچھا بھائی چارہ ہے اس ہاؤس میں تو میں اپنے ٹرژری بینچوں سے انکو یہ تسلی دیتا ہوں کہ ہم اسمیں نہیں پڑنا چاہتے کہ قانونی شکل کیا ہے۔ ہم دیانتداری سے اپنے اپنے حلقوں میں کلاس فور کو Nominate کریں اور منسٹرز حضرات اور Appointing Authorities جو ہیں انکو تقریباً یہ ہدایات دی جائیں کہ کم از کم ان کی رائے کو کچھ Priority دیا کریں
مداخلت میرا مطلب یہ ہے کہ Fully تو آپ کو اس لئے نہیں دیا جاسکتا کہ عبدالاکبر خان صاحب! اگر آپکا دوست پشاور میں ہو اور آپ اسکو مردان میں لگانا چاہیں تو یہ تو ناانصافی ہو گی۔

جناب عبدالاکبر خان: میں مردان میں لگاؤں گا تو پھر میں ووٹ نہیں دونگا جی۔

وزیر قانون و پارلیمانی امور: یہ تو ناانصافی ہو گی لیکن ان کے مشوروں کو ترجیح دیجائے۔ ہمارے مشوروں کو ہمارے حلقوں میں ترجیح دی جائے تو اسی اصول پر ہم کاربند اگر رہیں تو ان شاءاللہ یہ ہاؤس بھی اچھی طرح چلے گا اور ایک دوسرے سے گلے شکوے بھی نہیں ہونگے اور نہ انکو شکایت ہو گی اور نہ ہمیں شکایت ہو گی۔

جناب سپیکر: میرے خیال میں اس کے بعد مداخلت اسرار اللہ خان گنڈاپور صاحب۔

جناب اسرار اللہ خان گنڈاپور: جناب سپیکر صاحب! وزیر تعلیم صاحب بیٹھے ہیں۔۔۔۔

جناب سپیکر: وزیر تعلیم صاحب بیٹھے ہیں اس لئے میں آپکو موقع دے رہا ہوں۔

جناب اسرار اللہ خان گنڈاپور: جناب سپیکر! میری ان سے گزارش ہے کہ آکسفورڈ یونیورسٹی پریس کی کتابیں بہت زیادہ مہنگی ہیں اور اس کی وجہ سے مسئلہ یہ ہے کہ باوجود اس کے کہ کاغذ سستا ہوا ہے لیکن اس کے باوجود بھی Fifteen percent انہوں نے اس سال اور قیمت بڑھا دی ہے جسکی وجہ سے تعلیمی اداروں میں یہ کافی مشکل ہے Specially جو غریب بچے ہوتے ہیں۔ مہربانی کر کے منسٹر صاحب اس کا کوئی نوٹس لے لیں۔

جناب سپیکر: جی، منسٹر صاحب۔

مولانا فضل علی (وزیر تعلیم): شکریہ جناب سپیکر صاحب۔ اسرار اللہ گنڈاپور صاحب چې کوم خبره کړې ده په دې باندې دا تیره میاشتې کبنې میټنګ شوے وو د څلورو واړو صوبو او په هغې کبنې باقاعده مونږه دا فیصله کړې وه چې آکسفورډ والا کتابونه به مونږه نه قبولوؤ۔ د هغه خپل ټیکسټ بک بورډ نه به مونږه کار اخلو او هغه په صحیح طریقه باندې روان دے ولې خواه مخواه مونږه هغه ختموؤ، نو هغه اکسفورډ والا ته مونږه اجازت نه دے ورکړې۔

جناب سپیکر: جی، ملک ظفر اعظم صاحب! آپ کچھ کہنا چاہتے ہیں؟

وزیر قانون و پارلیمانی امور: جناب سپیکر! میں ایک عرض کرنا چاہتا ہوں، اس سے پہلے مشتاق غنی صاحب نے جو پولیس میں پروموشن اور Revertion کی بات کی وہ بڑی Genuine بات ہے اگر اسمبلی سے آئی جی پی کے آفس کو ایک Directive دی جائے یا ہمیں اجازت دی جائے تاکہ ہم مشتاق غنی صاحب کے ساتھ ملکر اس کے مطابق ایک لائحہ عمل اختیار کر سکیں۔

جناب سپیکر: میرے خیال میں مشتاق غنی صاحب آپ اور آئی جی پی صاحب آپس میں بیٹھ کر اس مسئلے کو Thrash out کر لیں، جی۔

جناب بشیر احمد بلور: سپیکر صاحب! عرض دا کوم چې مونږ یو فیصله کړې وه هغه بله ورځ چې مونږه اپوزیشن والا په دې سیشن کبنې هغه خپل TA/DA نه اخلو۔ تاسو او څه داسې زمونږ دوستانو دستخطونه کړی وو په فارمونو باندې هغه فارمونه ستاسو سیکرټریټ تے به راغلې وی خو زمونږ د ټولو دا فیصله ده او تاسو مهربانی او کړئی دې ځل به چیکونه نه ایشو کوئی۔۔۔۔

جناب کاشف اعظم: دا مونږ ته به را لیږئ۔

جناب بشیر احمد بلور: مونږه ټول به دا TA/DA نه اخلو دې سیشن والا۔

(تالیاں)

Mr. Speaker: Order. In exercise of the powers Conferred on me by clause (3) of Article 54, read with Article 127, of the Constitution of the Islamic Republic of Pakistan, I, Bakht Jehan Khan, Speaker, Provincial Assembly of North West Frontier Province, do hereby order that the Provincial Assembly of the North West Frontier Province, shall stand prorogued on 16th April, 2004, till such date as shall hereafter be fixed by the competent authority.

اب میں اجلاس کو غیر معینہ مدت کے لئے ملتوی کرتا ہوں۔

(اسمبلی کا اجلاس غیر معینہ مدت تک کے لئے ملتوی ہو گیا)